

DARBININKAS

Vol. LXVIII, Nr. 45

Lapkričio - November 18, 1983 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Turkijos parlamento rinkimus laimėjo Turgut Ozal vadovaujama konservatyvi tėvynės partija, išrinkdama iš 400 parlamento narių 212 atstovų. Antroji vietoje atsikūrusi populistų partija, vadovaujama Nacdet Calp, išrinko 117 atstovų ir karinės vyriausybės remiama tautinė demokratijos partija, vadovaujama Turgut Sunlap, atsikūrė tik trečioji vietoje su 71 atstovu.

Pietų Afrikos baltieji gyventojai referendumu patvirtino vyriausybės pasiūlytą konstituciją, suteikiančią ribotą teisių mišrios ir indų rasės gyventojams. Juodosios rasės gyventojų būklė lieka tokia pati, kaip ir buvo.

Dėl kurį laiką vykusių aršų kautynių Libano šiaurėje tarp Palestinos išlaisvinimo organizacijos pirmininko Yasir Arafat šalininkų ir Sirijos ir Libijos remiamų palestiniečių Arafato šalininkai buvo priversti pasitraukti iš šiaurės nuo Tripolio turėtų įtvirtinimų į patį Tripolio miestą. Kovom mieste išvengti siekiama sudaryti paliaubas.

Britanijos min. pirmininkė Margaret Thatcher pareiškė, kad JAV nusistatymo atkeršyti už Libane išsprogintas taikos priežiūros dalinių kareivines įvykdymas ar ginklų pardavimo draudimo Argentinai panaikinimas pakenktų Britanijos santykiams su JAV.

Spėliojama, kad Palestinos išlaisvinimo organizacijos pirmininko Yasir Arafat įtaka palestiniečių tarpe dėl juose pasireiškusių skilimo ir kautynių turės sumažėti, ir atsiras didelės varžytynės dėl palestiniečių vadovybės.

Grenados gen. gubernatorius Paul Scoon nutraukė diplomatinis santykius su Kuba, Sov. S-ga ir Libija ir įsakė jų diplomatam išvykti. Be to, jis pavedė Grenados pareigūnui J.T. Alister McIntyre sudaryti pereinamąją Grenados vyriausybę.

JAV, Izraeliui ir Sirijai stiprinant savo karines pajėgas, įtampa Art. Rytų srityje gerokai padidėjo, bet JAV ir Izraelis paneigė gandus, kad jos numatė pulti Siriją ir paragino Siriją susilaikyti nuo ją apėmusios karščiaivosi nuotaikos.

JAV panaikino kai kurias Lenkijai nuo ten karinės būklės paskelbimo taikytas ūkines sankcijas. Dabar Lenkija galės tartis dėl žvejybos JAV vandenyse ir pradėti pasitarimus su Vakarų bankais dėl jos skolų grąžinimo atidėjimo.

Šveicarijose vykusioje Libano politinių ir religinių grupių vadų konferencijoje buvo sutarta, kad Libanas yra laisvas ir nepriklausomas vienetas ir veiklus Arabų lygos narys. Be to, buvo sutarta, kad konferencija neturi nei pritarti, nei atmesti su Izraeliu sudarytos sutarties dėl jo kariuomenės atitraukimo iš Libano, ir pavesta prezidentui Gemayel iširti, ar yra įmanoma surasti visiem prieinamą sprendimą Izraelio kariuomenės atitraukimo reikalu.

Vakarų politiniuose sluoksniuose įvairių spėliojimų sukėlė Sov. S-gos prezidento Andropovo nepasirodymas per revoliucijos šventės parodą viršum Lenino mauzolėjaus. Manoma, kad jis sunkiai susirgęs, nes nuo rugpjūčio mėn. niekur viešai nepasirodė.

Prezidentas Reagan, nebodamas teroristų pavojaus, lankėsi Japonijoje ir P. Korėjoje ekonominių ir politinių santykių sustiprinti.

KUN. ALF. SVARINSKO TEISMAS

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 58

Kaltinamas antitarybine veikla

Teismo procesui vadovavo LTSR aukščiausiojo teismo pirmininko pav. Ignatas, prokuroras — Bakučionis, sekretoriaus Čaikauskaitė.

Kun. Alf. Svarinskas buvo kaltinamas antitarybinio turinio pamokslais, TTGG organizavimu bei jo dokumentų rašymu, platinimu ir persiuntimu į užsienį. Teisme buvo kalbama, kad yra apie 200 užrašytų jo pamokslų, iš kurių 18 — antitarybinio turinio.

Kas tie antitarybiniai pamokslai?

Antitarybiniais buvo laikomi visi pamokslai, kuriuose kun. Svarinskas kalbėjo apie bažnyčių apipilėjimą, kunigų nužudymus, Švenč. Sakramento išniekinimą Pagramantėje, Veiviržėnuose, Viduklėje; antitarybiškumo buvo palaikyta ir kun. Alf. Svarinsko raginimai švesti sekmadienį, sekmadieniais nedirbti, kvietimas melstis už tikėjimo laisvę ir tokių maldų organizavimas Žemaičių Kalvarijoje, Šiluvoje (matyt, saugumui labai nepatiko minia žmonių, su kunigu priešakyje, einanti keliais apie bažnyčią).

Liudininkai buvo KGB ar kitų įstaigų darbuotojai

Tik vienas tikintysis buvo pakviestas liudyti apie kun. Alf. Svarinsko pamokslus. Visi kiti asmenys, liudijantys apie teismo kunigo pamokslų antitarybiškumą buvo KGB ar kitų įstaigų darbuotojai. Jie visi buvo, neva, atsitiktinai išgirdę kun. Alf. Svarinsko pamokslus, bet turėję su savim magnetofonus ir užrašę pamokslus. Reiškia, visi buvo iš anksto pasiruošę, priešingai nusiteikę kun. Alf. Svarinsko atžvilgiu, o pagal teisingumo normas suinteresuoti asmenys negali būti liudininkais, tačiau Aukščiausias teismas į tai visiškai nekreipė dėmesio.

Salėje nuolat girdėjosi tie patys melagingi liudininkų žodžiai: „atsitiktinai, pamačius šventoriuje daugybę žmonių, smalsumo apimti užėjome pasižiūrėti, kas ten dedasi, pamatėme kunigą, sakantį pamokslą, vėliau sužinojome, kad tai kun. Alf. Svarinskas. Pamokslą įrašėme į magnetofoną, dar kartą namuose perklausėme, po to nusiuntėme į tam tikras įstaigas, prašydami sudrausminti pamokslininką“.

Teismas nustatė, kad kurstė tikinčiuosius

Visi liudininkai kalbėjo labai tyliai, todėl salėje esantiems buvo sunku ką nors išgirsti. Nors liudininkai ir prokuroras nesugebėjo proceso metu pateikti nė vienos antitarybinės frazės iš kun. Alf. Svarinsko pamokslų, nes tokiais buvo palaikyti tik išsireiškimai: „visi kovokime už dvasinį Lietuvos atgimimą“; „Bažnyčiai Lietuvoje surištos rankos ir kojos“ (kun. Alf. Svarinskas kalbėjo apie tai, kad uždraustas religijos mokymas), teismas nustatė, kad kun. Alf. Svarinskas kurstė tikinčiuosius prieš tarybinę valdžią, skatino nesilaikyti įstatymų ir šaukė tiesiog į atvirą kovą prieš tarybinę valdžią...

Pakvieta liudyti ir kun. Sigitą Tamkevičių

Iš kun. Alf. Svarinsko palankių liudininkų buvo pakviestas tik kun. Sigitas Tamkevičius.

„Liudininku būti iš esmės negaliu. Tai pasityčiojimas iš manęs, kunigui būti liudininku

prieš kunigą. Aš galiu būti tik kaltinamasis ir sėdėti greta kun. Alf. Svarinsko. Ir tai man būtų garbė. Nepaisant šių motyvų, esu pasiruošęs pateikti teismui vertingos informacijos apie kun. Alf. Svarinsko asmenį ir veiklą,“ — kalbėjo kun. Sig. Tamkevičius.

Apie kun. Alf. Svarinsko veiklą galiu paliudyti, kad jis veikė viešai: TTGG veikla pilnai suderinama su TSRS Konstitucija, Helsinkio nutarimais ir visuotine žmogaus teisių deklaracija. Be to, ji buvo naudinga ne tik tikintiesiems, bet ir tarybinei vyriausybei ta prasme, kad ji gavo daug informacijos apie tikinčiųjų skriaudas, įstatymų pažeidimus.

Kalbą pertraukia teisėjas

„Kas jums davė moralinę teisę spręsti, kur yra įstatymų pažeidimai?“ — pertraukė liudininką teisėjas.

Į tai kun. S. Tamkevičius paaiškino, jog kiekvienas žmogus turi protą ir sąžinę, kas įgalina jį atskirti teisingumą nuo blogio. Be to, — tęsė kun. S. Tamkevičius, — visa tikinčioji liaudis pritaria komiteto veiklai ir beveik visi Lietuvos kunigai ir vysk. Vincentas Sladkevičius pasirašė už kun. Alf. Svarinską, jį teigiamai charakterizuodami ir reikalaudami išteisinimo; tūkstančiai tikinčiųjų (apie 55,000 - Red.) kreipėsi į tary-

binę vyriausybę, prašydami nutraukti kun. Alf. Svarinsko bylą. TTGG tarybinės valdžios nebuvo oficialiai užregistruotas.

Cia įsiterpė prokuroras Bakučionis: „Jūs ir Alf. Svarinskas buvote oficialiai įspėti LTSR prokuratūroje“. — „Nemanau, kad tai buvo oficialus įspėjimas, kadangi jo negavau raštiškai“, — atsakė kun. S. Tamkevičius.

Kun. Svarinskas sakė tik tiesą

Negalima kaltinti kun. Alf. Svarinsko šmeižtų ir prasimanymų platinimu, nes jis visur sakė tiesą ir tik tiesą, o jei toji tiesa kažkam akis bado, ne kun. Alf. Svarinsko kaltė. Tokia tauri asmenybė negalėjo padaryti nusikaltimo, ginti tikinčiųjų teises ne nusikaltimas.

Pasirašyti po savo parodymais kun. S. Tamkevičius atsisakė, motyvuodamas, kad kun. Alf. Svarinsko draugai - kunigai ir tikintieji neįleidžiami į viešą teismo procesą, o turi šalti gatvėje už 20 m nuo teismo, be to, apie 20 iš jų milicininkų sulaukyti gatvėje buvo nuvežti į Pirčiupio miškus... Padorus žmogus taip nesielgia net su blogo kate, — kalbėjo kun. S. Tamkevičius (liudijimas atpašakotas).

Liudininkų parodymai raštu

Po liudininkų apklausos buvo (nukelta į 2 psl.)

Toronto "Volungės" choro vyrų grupė, pasiruošusi dainuoti gruodžio 3 Kultūros Židinio 10 metų sukaktuvėse.

KANADOS LIETUVIŲ RYŠIAI SU VALDŽIOS PAREIGŪNAIS

Lietuvių Bendruomenė Kanadoje palaiko pastovius ryšius su Kanados užsienio reikalų ministerija, kuriai yra pristatoma naujausia dokumentinė medžiaga prancūzų ir anglų kalbomis apie padėtį Lietuvoje, apie krašte vykdomus pagrindinių žmogaus teisių bei laisvių pažeidimus, lietuvių žmogaus teisių bei religinės laisvės gynėjų įkalinimus ir nuteisimus.

Bendruomenės atstovai neretai patys aplanko Kanados užsienio reikalų ministerijos aukštus pareigūnus, su jais aptardami lietuvių ir bendrai pabaltiečių liečiančius klausimus.

Neseniai Kanados Lietuvių Bendruomenės vicepirmininkas V. Danyš aplankė užsienio reikalų ministerijos Rytų skyriaus vedėją, kuriam įteikė Ka-

nados Pabaltiečių Federacijos raštą su prašymu, kad Kanados vyriausybė paremtų Jungtinių Amerikos Valstybių prezidento pareiškimą Pabaltijo kraštų laisvės klausimu. Šį pareiškimą amerikiečių delegatė Jungtinėse Tautosose liepos mėnesį įteikė Jungtinių Tautų ge-

PREZIDENTAS RONALD REAGAN SVEIKINO LB TARYBOS SESIJĄ

Ronald Reagan, JAV prezidentas, atsiuntė dr. Antanui Butkui, JAV LB krašto valdybos pirmininkui, telegramą, kuria sveikino JAV LB tarybos sesijos narius, spalio 22-23 susirinkusius Euclid, Ohio.

Savo sveikinime prezidentas

JIEM NEBUVO LEISTA DALYVAUTI PASAULIO VYSKUPŲ SINODE

Pasaulio vyskupų sinodo nariai, baigdami šeštosios generalinės asamblėjos darbus, spalio 29 pasiūstomis telegramomis apgailestavo, kad kai kurių kraštų vyskupam nebuvo leista atvykti į sinodą.

Sovietų Sąjungos ambasadoriui Italijoje Nikolaj Lunkov skirtose telegramose Pasaulio vyskupų sinodo vardu jo pirmininkai kardinolai Cordeiro, Manning ir Ratzinger rašo:

Visų pasaulio kontinentų vyskupų atstovai, susirinkę į vyskupų sinodą, didžiai apgailestauja, kad sinodo darbuose negalėjo dalyvauti kardinolas Vaivods ir vyskupas Povilonis. Dalyvauti sinode buvo jų, kaip ganytojų, pareiga ir teisė, išplaukianti iš naudojimosi religine laisve, kurią pripažįsta ir Helsinkio konferencijos baigiamieji susitarimai. Prašom į tai atkreipti jūsų atstovaujamos vyriausybės dėmesį.

SENATE ĮVESTA REZOLIUCIJA PABALTIO LAISVĖS KLAUSIMU

Senatoriai Robert Dole (R-KA) ir Patrick Leahy (D-VT) kartu su kitais 17 senatorių įvedė JAV senate rezoliuciją, kaip dalį JAV pastengų judinti Estijos, Latvijos ir Lietuvos reikalų svarstymą tarptautiniuose forumuose.

Senato rezoliucija (S. Con. Res. 80) yra identiška atstovų rūmų rezoliucijai (H. Con. Res. 192) ir ragina prezidentą R. Reagan įsakyti JAV delegacijai prie Jungtinių Tautų Pabaltijo tautų laisvo apsisprendimo klausimą diskutuoti Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komisijos sesijoje, kuri prasidės 1984 vasario mėnesį Ženevoje.

Kiti senatoriai, kurie jau yra

Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkui vyskupui Liudui Poviloniui ir Latvijos kardinolui Vaivods pasiūstose telegramose Pasaulio vyskupų sinodo pirmininkai sinodo vardu rašo:

Pasibaigus pasaulio vyskupų sinodo šeštajai generalinei asamblėjai, kurioje jūsų dalyvavimas būtų buvęs labai pageidaujamas, sinodo nariai, jausdami su jumis kolegialinės broliškos meilės ryšį, didžiai apgailestauja tas aplinkybes, kurios šį dalyvavimą sukludė. Jie dėkoja jums už maldą ir auką, kuria parėmėt sinodo darbus, drauge maldaudami Viešpatį, kad kuo gausiausiomis savo malonėmis atlygintų jums už tą skausmą, kurį patyrėt, išgyvendamas šį sukludimą.

Po telegramais pasirašė tie patys trys kardinolai: pakistaniecis Cordeiro, amerikietis Manning ir vokiecis Ratzinger.

prisidėję prie šios rezoliucijos pravedimo: William Armstrong (R-CO), Lloyd Bentsen (D-TX), Dale Bumpers (D-ARK), Alfonse D'Amaro (R-NY), Dave Durenberger (R-MN), James Exon (D-NE), John Glenn (D-OH), Slade Gorton (R-WA), Gary Hart (D-CO), Mark Hatfield (R-OR), John Heinz (R-PA), Mack Mattingly (R-GA), Daniel Moynihan (D-NY), Charles Percy (R-IL), Larry Pressler (R-SD), William Proxmire (D-WI), Donald Riegle (D-MI).

Pabaltijo kraštų kilmės asmenys kviečiami kuo skubiau ir gausiai kreiptis į savo senatorius, prašant, kad jie prisidėtų prie šios rezoliucijos (S. Con. 80) pravedimo, nebent jie jau būtų aukščiau pateiktame sąraše.

PAVELDĖTOJAI

SSRS-OJE NEGAUNA PALIKIMŲ IŠ JAV

Vis daugiau amerikiečių abejoja, ar palikimai iš JAV pasiekia gimines Sovietų Sąjungoje. Rugsėjo 25 The New York Times išspausdino straipsnį šia tema ("Doubt Voiced on Bequest to Heirs in Moscow"), kuriame rašoma apie sausio 6 Miami mieste mirusį Raymondą Goldiną, kuris paliko daugiau kaip \$100,000 savo Maskvoje gyvenantiems sūnėnui ir dukterėčiai. Savo testamente jis pareiškė, kad, jeigu iškiltų abejonės, ar jo palikimas pasieks paveldėtojus, pinigai turi būti paaukoti Izraelio labdarai.

Miami advokatas Melvin J. Richard, kuriam pavestas testamento vykdymas, mėgino sužinoti, kas atsitinka su palikimais, kurių paveldėtojai gyvena Sovietų Sąjungoje. Jis apklausinėjo advokatus, emigrantus iš Sovietų Sąjungos, JAV Valstybės departamento pareigūnus, senatorius ir kongresmanus. Dauguma jų pareiškė, jog labai mažai žinoma, kas atsitinka su paveldėjimo pinigais, kai jie pasiekia Sovietų Sąjungą.

Nors sovietinė Injurkolegija ir su ja bendradarbiaujantys amerikiečių advokatai tvirtina, kad paveldėtojai viską gauna, jie atsisako suteikti informacijos apie specifinius atvejus. Anot The New York Times, advokatas Richard abejoja, ar Goldino palikimas pasieks jo gimines Maskvoje. Jis jau patyrė, kad trys paveldėtojai Sovietų Sąjungoje dar negavo \$10,000 palikimo, kuris buvo jau daugiau kaip prieš metus pasiūstas jų vardu iš Miami Beach. Šie paveldėtojai yra naujas išėjimas lietuviams, kurie ruošiasi sudaryti testamentus. (Elta)

neraliniam sekretoriui, prašydamas, kad jis būtų išsiuntinėtas kaip oficialus organizacijos dokumentas visiem Jungtinių Tautų nariams.

Kanados užsienio reikalų ministreriai buvo taip pat įteiktas Amerikos Lietuvių Bendruomenės neseniai išleistas dokumentinis veikalas prancūzų kalba "Lietuva ir II-asis pasaulinis karas" ir kiti naujausi informaciniai leidiniai apie Lietuvą.

pabrėžia lietuvių tautos kultūros ir tradicijų įvertinimą, o taip pat užtikrina dabartinės administracijos tvirtą nusistatymą ir toliau nepripažinti Sovietų Sąjungos įvykdytos Lietuvos okupacijos.

IŠ PAVERTGOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Gelgaidiškyje baigta įrengti dviejų aukštų mūrinė ambulatorija. Esą gerai įrengti įvairių ligų gydymo kabinetai, ypač geri, erdvūs, esą vaikų ligų ir vidaus ligų skyriai.

Savaitės įvykiai

JAV spaudžia Šalvadoro vyriausybę, kad ji sutvarkytų į žudynių būrius įsivėlusius armijos ir saugumo dalinius. Žudynių būriam vadovauja parlamento saugumo dalinių viršininkas Hector Antonio Regalado, provincijų vadai ir žvalgybos įstaiigų direktoriai.

Burmos vyriausybė viešai paskelbė, kad ten atėmė prieš P. Korėjos aukštus pareigūnus įvykdė šiaurės Korėjos agentai ir dėlto įsakė išvykti visiem jos ambasados pareigūnams.

JAV paskelbė penkias buv. Grenados vyriausybės sudarytas sutartis su Sov. S-ga, Kuba ir Š. Korėja, pagal kurias Sov. S-ga buvo pažadėjusi pristatyti ginklų už 25 mil. dol., o Š. Korėja — už 12 mil. dol. ir Kuba buvo pažadėjusi atsiųsti 27 karinius patarėjus.

Lenkijos kalėjime laikomas disidentas Jacek Kuron atsisakė išvykti į užsienį ir pasirinko teismą už jam primetamą bandymą nuversti Lenkijos vyriausybę. Kitas kalinys Adam Michnik laiške pareiškė, kad jis yra kaltinamas pagal Lenkijos vyriausybės suklastotus dokumentus.

Popiežius Jonas Paulius II reformatoriaus Martyno Liuterio 500 m. gimimo sukaktuvių proga pareiškė, kad pasaulis dar ir šiandien jaučias jo įtaką istorijai. Ta pačia proga jis pasakė vokiečių kalba pamokslą Romos liuteronų bažnyčioje.

J. T. savo rezoliucija pasmerkė JAV ginkluotą įsiveržimą į Grenadą.

Arabų teroristai tokiu pat būdu išsprogdino Izraelio karinių pajėgų Libane būstinę Tyre mieste ir užmušė 28 Izraelio karius ir 32 arabus. Izraelis tuoj pat atsikersijo lėktuvais puldamas palestiniečių pozicijas pagal Beiruto - Damasko kelią.

Popiežius Jonas Paulius II numato gegužės 3-6 lankyti P. Korėjoj, kur prieš 200 m. buvo pradėta skelbti krikščionybė.

Mokslininkų konferencijoj dalyvavęs R. Vokietijos fizikas Alfred Zehe buvo FBI sulaukytas Bostone už bandymą gauti slapto technologijos dokumentų.

JAV kongreso delegacija, išbuvusi Grenados saloj kelias dienas ir ištyrūsi visas JAV įsikišimo aplinkybes, priėjo išvadą, kad įsikišimas buvo reikalingas ir yra pateisinamas.

Kariniai veiksmai Grenadoj pasibaigė. Jų metu ten žuvo 18 ir buvo sužeista 88 amerikiečiai. Be to, ten žuvo 59 kubiečiai ir grenadiečiai ir 57 buvo sužeisti.

Sov. Sąjunga eksportavo į JAV 1982 įvairių gaminių už 228.6 mil. dol., iš kurių 138.2 mil. dol. vertės gaminiams pagaminti buvo naudojama priverstinė darbo jėga. Vyriausybė numato uždrausti tokius gaminius įvežti į JAV.

Japonija sutiko eksportuoti į JAV modernią karinę technologiją.

— Vilniaus akademiniis dramos teatras sezoną pradėjo amerikiečio dramaturgo Williamso pjesė "Katė ant įkaitusio skardos stogo". Režisavo jaunas kyla režisierius R. Tuminas, dekoracijas ir kostiumus sukūrė dail. V. Idzelytė.

— Nepaprastai pagerbtas rašytojas Alfonsas Bieliauskas. Jo amžiaus 60 metų sukakties proga Vilniuje, Meno darbuotojų rūmų salėje, buvo surengtas iškilmingas jo pagerbimas, kuriame dalyvavo Lietuvos komunistų partijos viršininkas ir didieji valdžios pareigūnai. Pirmasis komunistų partijos sekretorius Petras Griškevičius savo sveikinimo kalboje iškelė A. Bieliausko didelius nuopelnus komunistui. A. Bieliauskas esąs ne tik žymus rašytojas-komunistas, savo raštuose iškelęs komunistinio žmogaus grožį, bet ir aktyvus kovotojas už "tarybinius idealus", karį metu veikęs Maskvoje, paskiaiau vadovaudamas keletą metų Lietuvos rašytojų sąjungai, rašydamas gausius publicistinius straipsnius,

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

nagrinėjami raštu pateikti neatvykusių liudininkų parodymai, TTGK dokumentai. Ypač pavojingais ir šmeižikiškais teismais laikė TTGK pareiškimą Juneso organizacijai apie tikinčiųjų vaikų padėtį Lietuvoje ir dokumentą Nr. 5, kurį pasirašė 522 kunigai. "Kun. Alf. Svarinskas ir jo bendrai sukurstę kunigus nesilaikyti tarybinių įstatymų", — buvo kalbama teisme.

Šie dokumentai buvo laikomi pagrindiniu kun. Alf. Svarinsko nusikaltniu.

Kaltinamoji medžiaga sudaro 17 tomų

Kun. Alf. Svarinsko kaltinamąją medžiagą sudarė 17 tomų. Vienas iš čekistų kun. S. Tamkevičius prasarė, jog jo bylų sudarys 25 tomai.

Teismo proceso metu paaiškėjo, kad beveik visi TTGK dokumentai nepasiekdavo adresatų, bet patekdavo į KGB seifą ir būdavo pridėti prie bylos.

Teismas klausia padėti

Teismas, nagrinėdamas dokumentus, klausio padėti ir faktus. Pvz., esą kun. Alf. Svarinskas dalyvavęs kun. Leono Šapokos žudikų teisme, o dokumentuose rašęs, kad tarybiniai pareigūnai nesirūpina surasti nusikaltėlių.

Bet gi apie tai TTGK (ne vienas kun. Alf. Svarinskas) rašė dar prieš nusikaltnių suradimą. Būtent, kunigų pareiškimai ir paskatino pareigūnus uolėms paieškoms.

Ryšiai su užsieniu neįrodyti

"Irodymai" apie kun. Alf. Svarinsko ryšius su užsieniu tiesiog juokingi. Teismas neturėjo nė vieno įrodyto fakto, kad kun. Alf. Svarinskas perdavė dokumentus į užsienį. Kaip pvz. paminėjo įvyki, kai multi-nėje JAV kunigo Valdemaro Cukuro bagaže buvo rasta keletas dokumentų. Kun. Cukuras nenurodė, iš ko jis gavęs dokumentus. To negalėjo parodyti

ar kurdamas grožinę literatūrą... Taigi A. Bieliauskui teikiama tokia didelė garbė ne už meninius laimėjimus, o tik už tarnybą okupantų atneštai ideologijai. Išeivijoje A. Bieliausku buvo susidomėta dėl jo kiek iš kitų to meto romanų išsiskiriančiu "Kauno romanu". Vėliau nieko pažymėtino A. Bieliauskas nėra sukūręs.

— Spaudos žiniomis, Kauno dramos teatras savo gastrolėse Maskvoje žiūrovus esąs sužavėjęs V. Krėvės "Šarūno", J. Grušo "Gintarinės vilos" ir J. Vaitkaus ir E. Ignatavičiaus pjesės apie M. K. Čiurlionį — "Kelionių piligrimas" pastatymu.

— Ventės rago paukščių žiedavimo stotis šiais metais minėjo savo veiklos 55-erių metų sukaktį. Kuršių marių Ventės rago iškyšulyje, kur naktimis jūrininkams šviečia svyturys, dar nepriklausomoje Lietuvoje prof. Ivanausko rūpesčiu buvo įsteigta keliaujančių paukščių žiedavimo ir tyrimo stotis. Ji veikia ir dabar. Jos dabartinis vedėjas Leonas Jerszkas spaudai duotame pasikalbėjime plačiau papasakojo apie šios stoties veiklą ir jos reikšmę gam-

tos stebėjimui. Iš šiaurės rudenį keliaują į šiltesnius kraštus paukščiai nutopia Ventės rago pailsėti prieš tolimesnę sunkią kelionę. Bet čia jie netikėtai pakliūva į penkiolika specialių tinklų, kurie paukščius uždaro lyg į bučių. Stoties tarnautojai sugautiems paukščiams ant kojos uždeda lengvutį aliuminijaus žiedą su įrašu "Kauno zoologijos sodas, Lietuva". Kasmet stotis gauna kelis šimtus pranešimų iš Anglijos, Ispanijos, Prancūzijos, P. Afrikos, Rodezijos ir kitų kraštų. Ten mūsų paukščiai yra nukeliavę žiemoti. Varnėnai dažnai žiemą praleidžia Anglijoje, gandrai nuskrenda į Afriką. Pavasarį vėl grįžta į savo gimtuosius lizdus. Gauti pranešimai panaudojami moksliniams darbams apie paukščių migraciją. Šiuo metu referatai rašomi apie varnėnus, karklinį žvirblį, zyglę, gandrą ir gulbę. Pasirodo, kad arčiau žmogaus laikosi varnėnai, žvirbliai, gandrai ir net gulbės. Dėl neprotinai okupantų vykdomos melioracijos Lietuvoje smarkiai nyksta vandens paukščiai. Mažėja gandrai, pempės, net dirvų vieversėliai. Iš pro Ventės ragą praleikančių paukščių sudaromos statistikos lentelės.

Pr. N.

ir kun. V. Cukuro sesuo, buvusi liudininkė, todėl į teismą buvo pakviestas kažkoks A. Znamenskis, kuris liudijo matęs, kaip kun. Alf. Svarinskas perdavęs dokumentus. To teismui pakako kun. Alf. Svarinsko kaltumui įrodyti.

Į kun. Alf. Svarinsko prašymą akistatos su kun. V. Cukuru niekas rimtai nereagavo.

Kaltina už antitarybines literatūros platinimą

Prieš keletą metų kratos metu pas kun. Alf. Svarinską buvo rastos fotokopijos Velikanovos biuletenio ir "Kontinent". Tokios pat fotokopijos rastos pas kun. Gustavą Gudanaivičių, — ir tai teismui jau buvo įrodytas, kad kun. Alf. Svarinskas platino antitarybinius leidinius.

Kodėl tardymo metu kitaip atsakinėjo

Beje, parengtinis tardymas apskritai teismui kėlė tam tikrų mįslių: teismo metu kun. Alf. Svarinskas atsakinėjo į kai kuriuos klausimus kitaip nei per parengtinį tardymą. Kai teisėjas paklausė, kodėl jo atsakymai tada ir dabar neveniodi, kun. Alf. Svarinskas paaiškino, kad kartais jis dėl nežmoniško karščio kameroje nebesuvokdavęs tikros dalykų padėties ir nebežinojęs pats ką kalbąs.

Gynimosi kalba

Savo gynimosi kalboje kun. Alf. Svarinskas kalbėjo: "Sekmadienį bus kryžiaus atradimo atlidai, ir aš savo Golgotos keliu būsiu kartu su jais".

Aiškino teismui, jog visa savo veikla jis kovojo tik už įstatymų laikymąsi, išvardijo eilę faktų, iš kurių aiškiai matyti, kad Bažnyčia Lietuvoje surakinta, kad prieš ją kovojama grubios prievartos priemonėmis. Tikintieji kreipiasi į kunigus, prašydami, kad juos apgintų nuo persekiojimų, ypač dažnai kreipiasi mokinių tėvai, — kalbėjo kun. Alf. Svarinskas.

TTGK nebūtų, jei tikintieji nebūtų diskriminuojami. Laikraščiuose, per radiją ir televiziją, mokyklose ir kitur nuolat puolami ir išjuokiami tikintieji, tad kodėl mes privalome tylėti? — klausė teismo kun. Alf. Svarinskas.

Savo kalboje kun. Alf. Svarinskas apgailestavo, kad TTGK dokumentai, rašyti įvairioms įstaigoms, nepasiekė adresatų arba nebuvo nagrinėjami, o tiesiai persiunčiami KGB kaip kaltinamoji medžiaga.

Teisiamasis nemažai kalbėjo apie vienintelės Lietuvoje Kauno Kunigų seminarijos sunkią padėtį, kunigų trūkumą. Į teisėjo ir prokuroro pateiktus klausimus kun. Alf. Svarinskas atsa-

kinėjo gan plačiai, išsamiai ir ryžtingai, įrodinėdamas jų neteisingus kaltinimus. Atsakydamas į prokuroro klausimą, kodėl kaltinamasis gynė vysk. Julijoną Steponavičių, kun. Alf. Svarinskas daug ir gražiai kalbėjo apie tremtyje esantį vyskupą, primindamas, kad minėtas vyskupas be jokios kaltės yra ištremtas ir nežinia, kada galės eiti savo ganytojiškas pareigas.

Religinės spaudos suvaržymas

Kalbėdamas apie religinės spaudos suvaržymą, nurodė teismui, kiek maldaknygių bei katėkizmų buvo išleista ir pokiek gavo atskiros parapijos, pabrėždamas, kad tik maža dalis tikinčiųjų buvo aprūpinti; o visos kitos išleistos knygos buvo skirtos tik kunigams.

Apie moralinį supuvimą

Savo kalboje kun. Alf. Svarinskas išsamiai kalbėjo apie moralinį supuvimą, kuris vis giliau įsigali mūsų tautoje: girtavimą, negimusių kūdikių žudymą ir t.t.

Bent prieš mirtį leiskit išsikalbėti

Teisėjas 3 kartus bandė nutraukti teisiomojo gynimosi kalbą, bet kun. Alf. Svarinskas paprašė, kad bent prieš mirtį leistų netrukdomai išsikalbėti: "Daugiau nereikės manęs teisti, liksiu skolingas, nesitikiu atsedėti viso bausmės laiko. Bijote manęs? Negi aš tuščiomis rankomis (atėmė net rožančių) sunaikinsiu jūsų galingus tankus? Aš nuo sausio 26 d. sėdžiu uždarytas, o žmonės, matydami mano tiesą, renkasi gatvėje, iš kurios gaudomi ir vežami į mīskus, jokio draugo ar pažįstamo salėje nematau", — kalbėjo kun. Alf. Svarinskas.

Gynimosi kalba truko 1.5 val. (Kalba atpasakota — Red.)

Teismo nuosprendis

Teismas kaltinamajam papildomų klausimų nedavė. Nuo paskutinio žodžio kun. Alf. Svarinskas atsisakė, motyvuodamas, kad viską yra pasakęs savo gynimosi kalboje.

Gegužės 6 d. 15 val. buvo pasakytas nuosprendis, kurio iš klausyti į salę buvo pakviesti kun. S. Tamkevičius ir kun. Jonas Kauneckas. Teismas pranešė, kad kun. Alf. Svarinskas nuteistas 7 metus griežto režimo lageryje ir 3 metus tremties ir tuo pačiu metu prokuratūrai perdavė kun. Sigitą Tamkevičių.

Po teismo į pasimatymą su seserim kun. Alf. Svarinskas atėjo besišypsodamas, prašė padėkoti visiems, kurie už jį meldėsi, ir ypač dėkingas J.E. kard. Josif Slipų už nuoširdžius užuojautos žodžius.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamas garbingos laidotuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

JUOZO ANDRIUSIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Istaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Istaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriusio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuvišką ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams turtai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ RADIOJ VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM Trečiadieniais 8-9 v.v., penktadieniais 7:30 - 8:30 v.v. Inž. Ed. V. Mellus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA 01545. Tel. 617 852-3665.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", sekmd., 2:05 - 3:00 v. p.p. Iš WSOJ, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmdieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSU VIENINTELE VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privačias JAMAICA ir MYRTLE AVE. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Sporto šventės atidaryme Chicagoje pavyzdgingiausiai dalyvavo Australijos sportininkai. Nuotr. Antano Mičiulio

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 centsPOSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd.,
Brooklyn, NY 11207Eina nuo 1915 m. 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS. Pre-
numerata metam \$1.00. Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuolizūra.
Pavarde pagraisyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. — UŽ skelbtinį turinį
ir kalba redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Šv. Kazimiero jubiliejaus reikalai

Jau esame rašę tuo klausimu, bet — vėl tenka grįžti, nes niekur nieko nesigirdi, kad būtų atskirose vietovėse rengiamasi tinkamai paminėti šį šv. Kazimiero 500 metų mirties jubiliejų. Tartum užtektų bendrinio komiteto žygių. Tartum užtektų ekskursijos į Romą, kur šv. Tetas aukos mišias lietuviams. Bet mišios pasibaigs, ekskursija grįš namo, o kas tada lieka? Tik prisiminimai, kad dalelė nuvyko į Romą, o mūsų lietuviškos organizacijos, parapijos nieko nepadarė.

Tikrai neužtenka to bendrinio minėjimo, kuris iš čia nukeliamas į Romą. Jis tiesiogiai nepalies nei mūsų parapijų, nei mūsų jaunimo. Bus iškilnės gražios, didelės, bet — toli nuo mūsų. Tik jų atgarsiai atkeliaus iki mūsų, o mūsų aplinkoje tai nepaliks jokio ženklo.

Didžiosios iškilnės pralėks kaip gulbių skridimas viršum mūsų galvos. Girdėsime tik jų garsėjimą, o mes patys būsimė prie žemės prigludę. O šiočia proga reikėtų labiau išsitiesti, pajudėti, paliesti mūsų išveivijos ir religinius ir tautinius interesus, atsinaujinti iš vidaus, pasikelti naujam darbui.

Todėl — būtinai paminėkime šv. Kazimiero sukaktį savo vietoje, savo parapijoje, mokykloje, organizacijose. Būtinai!

Pirmiausia — organizuokime iškilmingas pamaldas katedrose, miesto centrinėse bažnyčiose. Į jas galima įeiti, galima patraukti ir visų dėmesį. Pasirūpinkime, kad tos pamaldos būtų iškilmingos, su geru giedojimu, su tinkamu pamokslu.

Šioje srityje New Yorke dar nieko neteko girdėti. Tik vienas Hartfordas yra užsisakęs katedrą ir nori kovo 4 iškilmingai joje atšvęsti.

Šalia pamaldų parapijose organizuokime minėjimus su paskaitomis. Įtraukime savo menines pajėgas, jaunimą ir vyresniuosius.

Kur galima, organizuokime ir religinio meno parodas. Tokios parodos būtų galimos visoje eilėje Amerikos miestų. Lietuviams dailininkams nėra svetima religinio meno tema. Gali ir specialiai ką nors sukurti. Gali sukurti ir šv. Kazimiero tema.

Būtų gera, kad didžiosios lietuviškos įstaigos, parapijos specialiai užsakytų kokį nors paveikslą šio šventojo tema. Tai gali būti vitražas, tapybos kūrinys, gali būti ir skulptūra, medžio raižinys. Jeigu neorganizuosime, tie kūriniai patys neatsiras.

O kaip su literatūra? Centrinis komitetas išleidžia didelę antologiją, skirtą šio šventojo garbei. Teigiama reikia vertinti ir Darbininko užsimojimą išleisti žymaus rašytojo Jurgio Gliados romaną apie šv. Kazimierą — Kovo ketvirtoji. Ar tik nebus vienintelis laikraštis, kuris tokiu būdu paminės šį sukaktį?

Daug kur galima rengti religines muzikos koncertus. Prie jų tik reikia pridėti tinkamą įvadą, dar kokį skaitinį, ir bus visai įdomu, patrauklu.

Daug kas prisimena, kad Lietuvoje didžiųjų jubiliejų prisiminimui statydavo kryžius šventoriuje. Ar nebūtų gražu, kad ir mūsų sodybos čia pasipuoštų kryžiais su atitinkamais įrašais, kurie primintų ir šį sukaktį. Lietuviškų kryžių laukia ir Kultūros Židinyje. Ir jie čia gali būti pastatyti šios sukakties proga.

Šv. Kazimiero sukaktis ateina. Greičiau ateina, negu mes norime. Ji įpareigoja visus lietuvius

Spalio 10-14 Florencijoje įvyko Tarptautinės medalių federacijos, sutrumpintai FIDEM, suvažiavimas ir paroda. Federacija buvo įsteigta 1937 Paryžiuje. Jos tikslas — puoselėti medalių meną. Iki šiol surengta 19 suvažiavimų ir 17 parodų. Suvažiavimai vyko nuo 1937, parodos nuo 1949. Renginiai daugiausia buvo Vakarų Europos miestuose, nors du kartu pakilta į šiaurę: į Stockholmą ir Helsinkį, be to, paroda ir suvažiavimas tris kartus vyko Rytų Europoje: 1969 Prahoje, 1975 Krokuvėje ir 1977 Budapeste.

Šiemetinė paroda įsikūrė renesanso puošmenoje — Medici-Riccardi rūmuose Florencijos senamiestyje. Dalyvavo 24 valstybės: Australija, Austrija, Belgija, Čekoslovakija, Danija, Didžioji Britanija, Graikija, Ispanija, Italija, Japonija, JAV, Jugoslavija, Kanada, Lenkija, Luksemburgas, Norvegija, Norvegija, Olandija, Portugalija, Prancūzija, Suomija, Švedija,

kuo plačiausiai ją paminėti, išnešti į viešumą, į amerikiečių tarpą. Nepasitenkime tik centrinio komiteto darbais, bet savoje aplinkoje paminėkime šį šventąjį kuo iškilmingiausiai!

Kristus Karalius, dail. Gonzalo Carrasco, SJ, paveikslas.
Kristaus Karaliaus šventė šiemet yra lapkričio 20.

Laiškas iš Italijos

VYTAUTO KAŠUBOS
MEDALIS FLORENCIJOJE

Šveicarija, Vakarų Vokietija ir Vengrija.

Parodos patalpų langai, durys ir aukštieji skliautai ir dabar alsuoja renesanso didybe. Ne veltui šiame 15 amžiaus pastate ilgai gyveno bankininkų ir prekybininkų Medici giminė. Čia 1449 gimė Lorenzas Pui-kusis Medici, Florencijos valdovas, globojęs poetus, filosofus ir menininkus, tarp jų ir jaunąjį Mykolą Angelą. Tais laikais Florencija tapo renesanso kultūros centru. Ir pats Lorenzas Pui-kusis buvo poetas, rašytojas. Jo skambi, prasinga, jausminga poezija ir šiandien neprarado savo žavesio, o eilėraštis Giovineza Mussolinio laikais buvo perdirtas ir paverstas Italijos himnu.

Šiemetinė Tarptautinė medalių paroda užėmė šešias Medici-Riccardi rūmų menes. Stiklo vitrinose su puikiais vidaus apšvietimu buvo išstatyti 1774 medaliai. Ši paroda įsidėmėta, nes joje pirmą kartą daly-

vavo ir lietuvis menininkas-skulptorius Vytautas Kašuba iš New Yorke.

Ir kaip jis čia pateko? Istorija labai paprasta. Pernai žiemą vieną sekmadienį Kašuba, vartydamas dienraštį New York Times, meno skyriuje užtikio Amerikos Skulptūrinių medalių draugijos kvietimą siųsti kūrinius komisijai, kuri padarys atranką tarptautinei parodai Florencijoje. Kašuba iš pradžių suabejojo, ar jo sukaktuvinis Vilniaus universiteto medalis, kurį išleido Akademiniš lietuvių skautų sąjūdis ir Filisterių skautų sąjungos Los Angeles skyriaus medalių komitetas, tiktu: jis neturįs nieko bendro su Amerika, tik čia sukurtas ir Franklin Mint Co. iškaltas... Vėliau Kašuba nutarė pabandyti ir medalių su aprašymu pasiuntė komisijai. Po kelių savaitių Kašuba gavo atsakymą — jo kūrinyje pripažintas tinkamu atstovauti Amerikai.

Ir taip medalis su lietuvišku įrašu iškeliavo į Italiją. Bet ir jo autorius Vytautas Kašuba nenurimo New Yorke: tokia proga ne tik pasidžiaugti savo kūriniu tarptautinėje parodoje, bet ir pasižvalgyti po italų meno arsenalą. Taip Kašuba ir padarė.

Kašubos medalis, pažymėtas numeriu 1713, buvo išstatytas JAV vitrinėje. Puošniame kataloge-knygoje itališkai ir prancūziškai surašytos žinios apie Kašubą, gimusį 1915 metais. Paminėta, kad jis studijavo Meno mokykloje Kaune, o jo bronzoje iškaltas medalis yra skirtas Vilniaus universiteto 400 metų sukakčiai paminėti. Įdėta ir medaliai nuotrauka.

Apskritai, parodoje buvo išstatyti ne tik tradiciniai medaliai, bet ir daug modernių darbų. Kalti ir liedyti medaliai, kai kurie darbai jau yra miniatiūrinės skulptūros, buvo ir ke-

(nukelta į 4 psl.)

"AUŠRA" PRISIMINTA PUTNAME

Putnam, Conn., Nekaltai Pradėtosios Marijos seselių vienuolyno spalio 30 vyko rėmėjų sąskrydis. Jau vykstant į tą sąskrydį, buvo džiugu, kad teks aplankyti Lietuvos kampelį. Šalia seselių sodybos yra Alkos muziejus, kuriame kraunamas lietuviško gyvenimo kraštis — istorija. Čia modernūs arkivysk. Jurgio Matulaičio vardo senelių namai, kuriuose eilė lietuvių leidžia saulėlydžio dienas. Čia veikia mergaičių vasaros stovyklos. Šioje sodyboje leidžiama lietuviško knygos ir žurnalai. Čia vyksta dvasinio atsigaivinimo savaitgaliai.

Rėmėjų sąskrydis prasidėjo 11 val. koplyčioj mišiomis. Iš įvairių kolonijų susirinkę lietuviai galingai giedojo lietuviškas giesmes. Mišias su kitais 7 kunigais koncelebravo ir pamokslą pasakė seselių kapelionas kun. dr. V. Cukuras.

Po mišių dalyviai buvo pavaišinti pietumis. Kitoj salėj rėmėjų sąskrydį pradėjo seselė M. Bernadeta, provincijolės pavaduotoja. Provincijolės seselė M. Aloyza guli lignoninė. Visi sąskrydžio dalyviai pasirašė atviruke ir palinkėjo seselei Aloy-

zai Dievo palaimos ir sveikatos. Tolimesnei sąskrydžio programai vadovavo rėmėjų pirm. Viktoras Vaitkus.

Kun. dr. Pranas Gaida, "Tėviškės Žiburių" redaktorius, skaitė paskaitą apie "Aušrą", kodėl ji atsirado, koks buvo jos tikslas, ko ji siekė ir ką davė lietuvių tautai. Seselė M. Paulė gyvai paskaitė ištraukas iš "Aušros".

Organizaciniais reikalais kalbėjo seselė M. Ignė ir seselė M. Augusta. Seselės padėjo už rėmėjų talką ir pagalbą.

Posėdis baigtas Lietuvos himnu. Po posėdžio nuvykta į kapinaites, kur prie palaidotų lietuvių kapų pasimelsta. Kapelionas kun. dr. V. Cukuras pašventino naujus paminklus: vienuolyno ilgamečio kapeliono kun. Stasio Ylos, buv. rėmėjų pirm. Antano Vasaičio, kun. P. Lekešio, E. Vaišnoraitės, J. Siručio, L. Šlapelienės ir A. Kauko.

Iš kapinių sugrįžta į koplyčią mišparam už mirusius. Po mišparų dalyviai buvo pavaišinti užkandžiais ir kava.

Kitas rėmėjų valdybos posėdis įvyks lapkričio 19, šeštadienį, 1 val. seselių sodyboj.

P. Žičkus

III SCENA

PETROVAS. Štolcas bijo, kad su jais nereiktų dalytis... klausyk, gal tu tikrai užmigai.

ALBINAS. Patogu manai... Sušalau baisiai (Gimnastikuoją). Negaliu gi aš kiekvienam kvailiui savo fizionomiją rōdyt. Kaip jau tave per daug žmonių pažįsta — ir važiuok kitur. O aš nutariau karjerą padaryt šitam krašte.

PETROVAS. Žinai, man čia žmonės nepatinka: tokie rūstūs, paniūromis žiūri ir kažin ko mūsų nekenčia. Norėtu žmogus su jais geruoju, o jie vis mano, kad jiems įkasti nori... jeigu kas iš jų pačių su tavim draugauja, į tą šnairuoja. Ar aš jiems blogo noriu, kąda vaisina — priimu, ir pats pavaišinu. Aš geras žmogus, bartis nemėgstu — o jie vis priešingi — vis jiems maištai galvoj. Aš ir manau sau: juk jei car-batiuška panorėtų, vieną gražią dieną visus į Sibirą išvarytų — ir būtų švaru. Pas mus, apie Penzą, kaip vargsta žmoneliai, o tikri rusai, pravoslavai, kad juos čia perkeltų — ūkis gražus, sodnai...

ALBINAS. Apie tai galvoja — ne tokie kaip tu... ir bus... bus... tik mums reikia dirbt... gausim čia po gražų ūkį... (Ateina Štolcas).

IV SCENA

ŠTOLCAS. Nuvedžiau gana toli — nebekliudys. O dabar, Mite, sakyk, ką sužinojai? Vis giries... ir mes norėtume žinoti.

ALBINAS. Kad tu nesulauktum!

PETROVAS. Kad žinotum — pasisakytum.

ALBINAS. Tu, Petrovai, manai, kad mudu berniukai po 12 metų: tu mane paežinsi, ir aš tuoj ple... ple... ple — ir išplepėsiu, ką žinau.

— Žinau, kas yra svarbiausias jų redaktorius.

PETROVAS. Jis Tilžėj gyvena.

ALBINAS. Ne Tilžėj. — Čia — Ji — i...

kiek žinau — o kiek dar išspausiti bus galima.

Pabaigta. Visa organizacija mano rankose. Kai

tik sugaunam tą senį su sūnum, tuojau darau rotmistrui pranešimą ir — lekiu, kaip viesulas, kratyt, areštuot... imt...

ŠTOLCAS. Kur? Ką?

ALBINAS. Kai bus laikas, pamatysi, gudragalvi. Tu manai, kad aš užsigrobes pirmą smuiką — taip lengvai kitam pirmenybę užleisiu. Čia prasideda mano ateitis, mano visa karjera. Aš rōdysiu, aš kaltinsiu — aš iš požemio kaltininkus iškasiu, didžiausią bylą iškelsiu... kas ko nežino — manęs klaus... Aš vienas žinau — ir aš čia būtinai — nepakeičiamas. — O pasakui stary mane į didesnius miestus, siųs į užsienį, kur revoliucionierių lizdai, pinigų duos iki valiai.

PETROVAS. Kad jie ima ir neateina šiandien?

ALBINAS. Jie nutarė šiandien pareiti.

ŠTOLCAS. Jie nutarė — turi pareiti.

ALBINAS. Eisiu, žvilgterėsiu, gal ką pro langus pamatysiu. (Lipa per tvorą — nueina į daržą).

V SCENA

PETROVAS. Jeigu neateis... tfuli prapulk, tu piktoji mintis! — aš galiu iš proto išsikraustyti.

ŠTOLCAS. Rotunda suderėta, komoda suderėta... vaikams šiltos medžiagos bargan paimtos... (Tyla).

PETROVAS. O vis dėlto aš tau pasakysiu, tas Mitė — bjaurybė. Viena: jis tą mergišką visai nelaimingą padarė dėl to, juk — jinai jį myli, o jis girdejai pats, ir nemanos jos vesti, o antra — jis su mumis visai nedraugiškai elgiasi, kaip į puikybę keliasi.

ŠTOLCAS. Ir dar mes tą popierį pasirašėm!.

PETROVAS. Ir taip ubags, ir taip ubags. (Pareina Albinas).

VI SCENA

ALBINAS. Jų šviesa dar dega — vadinas laukia tikrai.

ŠTOLCAS. Žadėjo. Bet tu žiūrėk, kaip išsiblaivė — pamatys, kad taip šviesu, ir neis... (Tyla).

PETROVAS. Mėnuo tuojau tur būt. (Tyla). Štai sėdi žmogus ir lauki, kad ateis laimė ir tau nusišypsos, jau skaitai pinigų, jau rodos, čiupinėji ordeną, jau matai, kaip tave pakėlė visą laipsnį — ir staiga, štai įlįs jiems kokia musė į nosį ir jie neateis... ir...

ALBINAS. Tylėkl... idiotas.

PETROVAS. O tu nesikoliok. Kokią tu turi tiesą vadinti mane idiotu. Teisybę Štolcas sako, aš žandaras, aš su forma vaikščioju, ir aš neleisiu, kad mane kas užgauliotų.

ŠTOLCAS. Dėl Dievo — vyrų, nebūkit besmegeniai... taip garsiai rėkaujai. Tšš... nė žodžio... žiūrėkit, jie ateis iš anos pusės, mums reikia čia už akmens gulti... — taip... atsiminkim savo planą; vienas iš jų darys urvą, antras dės čia kontrabandą — knygas... tą valandą... mes imsime, areštuosime, iš užpakalio reik užpulti.

PETROVAS. Najė na! Revolverius tik turėkit prisirengę. (Tyla).

ŠTOLCAS. Mėnuo tuojau, tuojau patekės, o kai jau mėnuo patekės nebėra ko laukti. (Tyla).

PETROVAS. O gal pasižadėt Alfoną aplankyti? (Tyla). Taip pat Vilniuje sekiojom sekiojom mes vieną vasarą studentus — vis jie mums išsmukdavo. Tai aš pasižadėjau į Kronstatą pas tėvą Joaną.

ALBINAS. Tylėk geriau.

PETROVAS. (Patylėjęs, atsidusęs). Negerai, Mite, negerai, kad tu apie stebuklus nemėgsti klausyti.

(Bus daugiau)

16

I KAREIVIS. Nė žmogus tų kantrabandnešių bijai, nė ko... ir uždirbt noris. — Tik su nelabuoju geriau neprasiidėt, sako, jei šaut, tai kulka atgal lekia ir į pat širdį pataiko.

II KAREIVIS. Aš norėjau šaut, tik jis mane sulaikė.

I KAREIVIS. Lašas neblogoi būtų.

ŠTOLCAS. (Petrovai). Duokim, tegul jie sau velkas.

PETROVAS. (Pats pagurguliuojes). Na... ma jus velnias — gerkit, broliai, į sveikatą.

II KAREIVIS. Į jūsų, brol žandarai!

I KAREIVIS. (Rodydamas Albiną). O čia kas guli?

ŠTOLCAS. Tai mūsų draugas.

II KAREIVIS. Gerai, tur būt, prisikošęs, kad taip saldžiai miega, nė nosies nematy.

ŠTOLCAS. Aš jums parodysiu gerą vietą, gal dar geresnę, kaip ta. Tik jei ant jūsų išeis Rusteika, jau šimtinę turit mudviejų daliai... duot...

II KAREIVIS. Mes gražiai, mes nieko neškrudžiam...

I KAREIVIS. Tik parodyk, Dievaži pasidaly-sim. (Atsisveikina). Dėkui už šilimą. (Štolcas juos veda).

**VYTAUTO KAŠUBOS
MEDALIS FLORENCIJOJE**

(atkelta iš 3 psl.)

ramikos. Daug įvairumo, idėjų ir vaizduotės. Kai kuriuose medaliuose matyti įžymybės: popiežius Jonas Paulius II, Dante, Liuteris, Goethe, o suomis Rasanenas padarė medalį su lenkų profesinių sąjungų veikėjo Valensos atvaizdu.

Paroda suteikė daug estetinio malonumo, bet lietuvis turistai, kur nebuvęs, vis sugrįždavo prie vitrinų, kurioje švietė Vytauto Kašubos meistriškas darbas.

Kai 19 valandą užsidarė aukštosios duryš, ir turistai pro kiemo angą išėjo į vakaro apgaubtą Florencijos gatvę, atrodė, kad ji palydėjo iš Kašubos medalo išlipę Vilniaus universiteto pastatai. Turistas ėjo Vilniaus universiteto kiemais, pakėlė akis į observatorijos bokštus, kurie simbolizuoja žmogaus neaprepiamą siekimus. Netoliese kitas bokštas su laikrodžiu. Čia pat Vilniaus universiteto biblioteka, surinktų žinių lobynas, iš

kurio šviečiasi senasis Vilnius ir visa Lietuva. Pačiame centre puošnūs švento Jono bažnyčios fasadas, tikėjimo simbolis.

Turistas prisitartina prie vienos iš seniausių Vilniaus universiteto sienų su kontraforsais, tai architekto Lauryno Stukos-Gucevičiaus kiemo dalis, mato ir sieną su arkomis, Simono Daukanto kiemo fragmentą. Simonas Daukantas — pirmasis mūsų istorikas, padėjęs pagrindus tautiniam atgimimui. Kyla noras praeiti pro Simono Daukanto arkas...

Bet kodėl Vilniaus universiteto kieme staiga išnyra prabangus, juodas italų gamybos Alfa Romeo automobilis? Suspiegia stabdžiai, ir išraudęs vairuotojas šaukia itališkai... Turistas nusimetė Vilniaus miesto burts, ne, Vytauto Kašubos medalis neišlipo iš vitrinės parodos menėje. Turistas grįžo į kasdienybę — jis ne Vilniuje, bet itališkoj Florencijojej...

Kęstutis Čerkelinūnas

WORCESTER, MASS.

Labdaros koncertas

Marijos Nekalto Prasišėdimo vienuolijos Sv. Kazimiero parapijos rėmėjų skyrius su seselių pagalba spalio 23 Maironio Parko didžiojo salėj surengė pietus ir koncertą.

Gausiai susirinkusius svečius pasveikino rėmėjų skyriaus pirmininkė Angelė Garsienė. Pakvietai programai vadovauti skyriaus sekretorė, pati nuskubėjo vadovauti virtuvės ruošos darbams.

Prieš vaišes invokaciją sukalbėjo Putnamo seselių kapelionas kun. dr. V. Cukuras. Programos vedėja supažindino su garbės svečiais, atvykusiais ne tik iš Worcesterio, bet taip pat iš Putnamo, Providence, Bostono ir kitų vietovių.

Meninę programą atliko Sv. Kazimiero parapijos vyrų choras, diriguojamas muz. Z. Snarskio, akomponuojamas O. Keršytės.

Kalbėjo Lietuvių Labdaros dr. jos pirm. K. Adomavičius. Visiems rėmėjams, talkininkams, dalyviams, darbininkams padėjo Putnamo vienuolyno viršininkė

PHILADELPHIA, PA.

Radio Balso 30 metų minėjimas

Bendruomenės Balso radijo valandėlei šiais metais sueina 30 metų sukaktis. Šį įvykį paminėti LB Philadelphia apylinkės valdyba ruošia koncertą, kuris įvyks lapkričio 19, šeštadienį, 7 val. vak. Lietuvių Namuose (2715 E. Allegheny Ave., Phila., Pa.).

Programą atliks solistė Marytė Bizinkauskaitė ir humoristė Julija Dantienė. Marytė šiuo metu gilina savo operos meno studijas Curtis Institute of Music, siekdama magistro laipsnio. Šiais metais ji buvo antros vietos laureatė šiaurės rytų rajono Metropolitan operos konkurse. Julija Dantienė, kuri nuo pat jaunystės reiškiasi lietuviškame teatre, pralinksmins visus savo humoristikos žodžiais.

Koncerto metu bus pagerbti visi, kurie per 30 metų yra prisidėję prie Bendruomenės Balso darbų. Po koncerto bus vaišinama šilta vakariene. Šokiam gros europietiškas orkestras.

Bilietai kaina: 12 dol., o studentams 10 dol. Stalus galima re-

seselė M. Paulė. Programos vedėja perskaitė visų talkininkų ir talkininkų pavardes.

Jaunavedžių sutikimas

Eduardas Meilus Jr., inžinierius ir vietinės lietuvių radijo programos vedėjas, rugsėjo mėn. Chicagoy susitukė su dail. Terese Gaidelyte. Chicagoy vyko ir vestuvinė puota.

Jaunojo tėvai Eduardas ir Brita Meilai lapkričio 5 Maironio Parko didžiojo salėj surengė šaunią jaunavedžių sutikimo puotą. Sukvietė netoli 300 svečių, ypač gausiai buvo atstovaujami šauliai, nes visa Meilų šeima priklauso prie šaulių kuopos.

Vakaro programai vadovavo Romas Jakubauskas, jaunojo draugas. Po klebono kun. A. Micūno, MIC, invokacijos prasišėdė vaišės, paruoštos Maironio Parko šeiminkės E. Gorodeckienės ir jos personalo.

Kadangi jaunas ir jo tėvas priklauso prie Sv. Kazimiero parapijos choro, choras mieliai padainavo: Tau, sesute, Pasvars-tyk, ante, Tykus buvo vakarėlis, Gromatelė, Užstalės daina, Ei, Lietuvos kareivėliai.

Jaunieji lietuviškų organizacijų pirmininkų ir atskirų asmenų buvo apiberti sveikinimais ir dovanomis. Sveikino ir kitataučiai: valstijos seimo atstovas W. Glodis, Worcesterio miesto valdžios atstovas T. Early, radijo WICN stoties vadovybė ir kt.

Pabaigoj visiem padėjo jaunavedis E. Meilus, Jr.

Jaunieji, sugrįžę iš povestuvinės kelionės, apsigyveno Worcesterio priemiesty Auburn, nuosavoj rezidencijoje.

J.M.

STUDENTŲ SUVAŽIAVIMAS

JAV rytinio pakraščio lietuvių studentų suvažiavimas vyks lapkričio 24-27 Putnamo seselių sodyboje. Kaina 50 dol. už nakvynę ir maistą.

Rengėjai: Audrius Budrys, 4B Hingham St., Cambridge, Mass. 02138. Tel. 617 497-6657. Zina V. Dresliūtė, 238 Oxford St., Hartford, Conn. 06105. Tel. 203 236-5501.

Suvažiavimui pramatyta tokia programa:

Lapkričio 24, ketvirtadienį, susipažinimo vakaras.

zervuoti pas LB valdybos narius. Atėjus į koncertą be rezervacijų, svečiai rengėjų bus pasodinti prie pagedaujamy grupių. Pelnas numatytas skirti radijo valandėlės reikalams.

V.V.

BALTIMORĖS ŽINIOS

"Aušros" šimtmečio minėjimą rengia Baltimorės Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba lapkričio 20, sekmadienį, 2 val. popiet Lietuvių Namuose, Hollins ir Parkin gatvių kampe. Pagrindiniu kalbėtoju pakviestas rašytojas Paulius Jurkus iš New Yorko. Taip pat vyks draudžiamos spaudos parodėlė ir meninė programa.

Vargonų koncertai, atliekami piano ir vargonų virtuozų, Baltimorės Karalienės Marijos katedroj vyksta kiekvieną sekmadienį. Spalio 30 buvo maloni proga išgirsti Jono Žuko vargonų muzikos koncertą, kuriame buvo atliekami keturių kompozitorių veikalai. Teko pasigėrėti ne tik švelniais pianissimo niuansais, bet ir galingais fortissimo. — (j.b.)

Radio valanda lietuviams Baltimorėj iki šiol buvo perduodama per radijo stotį WBMD 750 A.M. šeštadienio popietėmis nuo 4:30 iki 5:30. WBMD radijo stotis yra viena iš tų stočių, kurios veikia tik dienos metu. Saulei nusileidus, stotis išjungama iki saulės tekėjimo. Dėl tos priežasties žiemos mėnesiais stoties veikimo laikas labai sutrumpėja ir kai kurios programos visai nutrūksta, kitoms tenka susispausti. Todėl nuo lapkričio 5 iki vasario 4 radijo puvalandis lietuviams bus perduodamas per tą pačią WBMD stotį šeštadienio popietėmis nuo 3:15 iki 3:45.

Ši radijo programa, veikianti be pertraukos nuo 1948, yra vedama Alberto J. Juškaus ir J. Kęstučio Laskauskio. Ji yra girdima Marylande, Washington, D.C., ir kai kuriose Pensilvanijos ir Virginijos vietovėse.

Dėl programos perdavimo laiko visuomet, dieną ar naktį, galima pasitikrinti paskambinus 301 247-3509.

**ATSAKYMAI TEISINIAIS
KLAUSIMAIS**

Adv. dr. M. Šveikauskienė sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Boston Five Bank Bldg., 1895 Centre St., Boston, MA 02132

BENDRA SĄSKAITA BANKE

KLAUSIMAS

Prašau patarti dėl pinigų laikymo banke.

Mano draugė liko viena, ir aš gyvenu be giminių. Draugė padėjo savo pinigus į banką savo ir mano vardu: A.S. or M.Y. Mes viena kita pasitikim. Panašiai padariau ir aš.

Kol esam sveikos, tai viskas gerai, bet, vienai sunegalavus ar mirus, ar neatsirastų sunkumų tuos pinigus išimti? Dabar "takus" mokam ta, pas kurią banko knygutė ir kurios pinigai.

Jeigu kuri iš mūsų mirytų, ar galima pinigus išimti, vartoti kam reikia? Gal geriau padėti ir įrašyti "in trust"? Suprantu, jei "in trust", tai tuos pinigus galima išimti tik po mirties, jei parašyta "or", tai bet kada, jei turi banko knygutę. Ar taip? Būna, kad tenka atsigulti į ligoninę ar šiaip sirgti ilgiau, tai patogu, kad kas kitas gali atnešti pinigų.

Laukiu patarimo.

Skaitytoja, Brockton, Mass.

ATSAKYMAS

Jeigu Tamsta pilnai pasitiki savo drauge, nematau problemos dėl pinigų išėmimo iš banko. Turit "joint account" — either or survivor, tad, Tamstai esant ligoninėj arba šiaip prirėikus pinigų,

nigų, ji, turėdama knygutę, galės tuos pinigus išimti. Tamstai mirus, balansas — liekana priklausys jai. Jei sąskaita būtų "in trust", tada, kol Tamsta esi gyva, ji negalėtų išimti pinigų, jei Tamsta nepajėgtum pasirašyti "withdrawal slip".

Visai aišku, kad turėti bendrą banko sąskaitą (joint account) su asmeniu, kuriam nenori palikti pinigų mirties atveju, yra labai pavojinga. Yra saugiau duoti įgaliojimą pinigams išimti iš banko (power of attorney), negu padėti pinigus į bendrą sąskaitą. Žmonės dažnai taip padaro dėl savo patogumo, kad kitas asmuo, kaimynas ar draugas, galėtų reikalui esant, išimti pinigus iš banko. Reikia neužmiršti, kad, pinigų savininkui mirus, gyvasis "joint account" bendrininkas, turi pilną teisę tuos pinigus iš banko išimti. Be to, dar pinigų savininkui esant gyvam, jei knygutė yra patikima sąskaitos bendrininkui, jis turi teisę išimti iš sąskaitos tiek, kiek jį ten yra.

Todėl, jei Tamsta nori, kad po Tamstos gyvos galvos Tamstos pinigai banke tektų kam kitam, o ne Tamstos draugei, — tada patariu sudaryti "power of attorney", o ne bendrą banko sąskaitą. Jei Tamsta manai palikti savo pomirtinį turta kam kitam, o ne savo draugei, patariu taip pat sudaryti testamentą, kuriame būtų paminėtas išduotasis "power of attorney". "Power of attorney" taip pat reikia sudaryti pas advokatą, nes tas įgaliojimas privalo būti apribojamas tiem reikalams, dėl kurių jis buvo išduotas.

LOS ANGELES, CALIF.

Literatūros vakaras, pagal tradiciją rengiamas Lietuvių Fronto Bičiulių, įvyks gruodžio 3, šeštadienį, 7:30 val. vak. Sv. Kazimiero lietuvių parapijos didžiojo salėj. Iš Chicagos atvyksta rašytojas Anatolijus Kairys.

Skaitytojų skaičių metinės šventės iškilmės vyks gruodžio 4, sekmadienį, 10 val. ryto vėlavos pakelimas mokyklos aikštėj. Mišios 10:30 val. Rajono sveiga didžiojo salėj 12 val.

Dailės paroda, rengiama vyr. skaučių, vyks gruodžio 10-11 Sv. Kazimiero parapijos salėj.

Tradicinės šaulių kūčios rengiamos gruodžio 18 tuoj po pamaldų apatinę parapijos salėj.

Naujų Metų sutikimas, rengiamas Lietuvių Bendruomenės, bus gruodžio 31. Vakaro pradžia 8 val. vak. Informacijas teikia Ona Razutienė. Jos telef. 661-0041. — L.Ž.K.

VR VILNIUS RECORDS

1. Gina Capkas
Longvos ir Lyrinės Dainos
Gerai žinomos solistės naujai išleista plokštelė buvo įrašyta vienoje iš Kanados geriausių studijų. Dainas akomponuoja Montrealio Sinfoninio orkestro muzikantai. Šia meno kuryba pažymi solistės balso apogėjus.
Kaina: 14, \$
(juostelė: 10, \$)

2. Montrealio Vyrų Oktetas
Lauksiu Tavo Atėjant
Šioje plokštelėje yra įdainuotos 14 tradicinių ir liaudies dainų, palydimos pianinu. Montrealio Vyrų Oktetas yra dažnai kviečiamas koncertuoti visoje Šiaurės Amerikoje.
Kaina: 10, \$

3. Montrealio Lietuvių Choras
Kalėdos
Viena iš populiariausių lietuviškų plokštelių, dabartinėje rinkoje. Joje yra įrašytos tradicinės ir moderniškos kalėdinės giesmės. Net Popiežius Jonas Paulius II pasveikino plokštelę, laišku.
Kaina: 10, \$

29 Easton Avenue, Montreal, Que. H4X 1K9

VR VILNIUS RECORDS

Vardas: _____

Antrašas: _____

Plokštelės numeris	Skaičius
1. plokštelė ☐	_____
2. juostelė ☐	_____
3. ☐	_____

(Prašome pridėti 2, \$ persiuntimui)
Suma: _____ \$

**PIRMAJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIŠKOS SPECIALYBĖS**

SCHALLER & WEBER

AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros. Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užeikite - įsitikinsite!

13 DIDŽIULIŲ KRAUTUVIŲ 13

New Yorko: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewoodo: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astoriijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
Franklin Sq., L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516 757-0801
E. Northport, L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushingo: 41-06 Main Street — HI 5-2552
White Plains, N.Y., The Chase Pitt —
200 Hamilton Ave. — Tel.: 914-249-0226

Nanuet, N.Y., Nanuet Mall Shopping Cent.,
Route 59 — Tel. 914 623-4265
Farmington, Conn: Hans and Fritz Deli
270 Farmington Ave. — 203-677-7000
Danbury, Conn.: Danbury Gourmet, 296 Main St. —
Tel.: 203 744-8857
Norwood, Mass.: Meat and Wursthau — 101 Central St.
Tel: 617 769-2895
Wayne, N.J.: 1234 Willowbrook Mall —
Tel.: 201 785-0542

MONTREALIO GINTARAS K. ŽIDINIO SCENOJE

Laisvės Žiburio radijas savo rudens koncertui pasikvietė iš Montrealio Gintaro ansamblių, kuris lapkričio 5, šeštadienį, Kultūros Židinyje atliko gražią programą.

Gintaras Montrealyje veikia nuo 1969 metų. Per jo eiles perėjo daug jaunimo, kuris čia šoko, dainavo, praturtino savo lietuvių kalbą, ugdė lietuviškąjį nusiteikimą. Tada ansambliui vadovavo Zigmantas Lapinas, dabar vadovas emeritus, bet ir toliau orkestrui harmonizuojąs muziką.

Ansamblis turi apie 70 narių, kurių amžius nuo 9 iki 25 metų. Į New Yorką atvyko tik vyresnieji. Iškeldijant juos pasitiko sniegas ir visu keliu iki Albany snigo. Bet jų nuotaika buvo gera ir entuziazmas dėl to nesumažėjo. Visą koncertą atliko pakiliai, patraukliai.

Kaip aušrai auštant...

Koncertas pradėtas punktuoliai 7 v.v. Dar uždangai neprastitrukus, pasigirdo ryškūs ir skardūs balsas, kad šis koncertas skiriamas "Aušros" 100 metų sukakčiai, kad ir dabarties jaunimas eis "Aušros" keliais.

Orkestras buvo susėdęs prie scenos dešinėje. Tuoj jis ir sugrojo lengvą svajingą melodiją. Prasitrukė uždanga, ir išėjo į sceną mergaitė, apsirėngusi tautiniais drabužiais. Muzikai skambant, paskaitė ištraukas iš dr. Jono Basanavičiaus parašytos įžangos. Ir baigė pakiliai — Kaip aušrai auštant nyksta ant žemės nakties tamsybė, o kad taip nušvistų ir Lietuvos dvasia. Toks mūsų troškimas ir noras!

Skaitė Ina Lukoševičiūtė iš didelio aplanko, ant kurio buvo užrašyta — AUSZRA.

Muzika dar palydėjo tą pakilią patriotinę nuotaiką.

Tautinių šokių grupuotė

Tuoj sugrojo tikotika muzika, ir prasidėjo tautiniai šokiai. Šokiai, muzika ir dainos buvo taip sugrupuoti, kad išreiškė pagrindinius žmogaus gyvenimo etapus: jaunystę, darbą, subrendimą ir senatvę.

Ansamblis per abiejų koncerto dalis atliko šiuos šokius: blezdinginį jonkelį, žiogelį, pakeltkojį, landytinį, mikitą, rugučius, linelį, aštuonytį, abruselį, lenčiogelį, našlinį jonkelį, sadutę, rezginėlę, sukčių.

Šokiai parengti rūpestingai, įdėta daug kruopštaus darbo. Visus šokius atliko gerai susišokę, grakščiai, lengvai. Tad publika jiems nuosirdžiai plojo.

Liaudies instrumentų muzika

Programoje buvo parašyta, kad šis ansamblis yra laisvajame pasaulyje vienintelis, kuris turi autentišką lietuvių liaudies instrumentų orkestrą. Tą orkestrą sudaro retai girdimi beržiniai trimitai, rageliai, birbynės, skudučiai, lumzdeliai, kanklės ir skrabalai — ksilofonas.

Prie visų instrumentų buvo mikrofonai, taip visą orkestrą girdėjom kuo tiksliausiai.

Pradėjo pūsiami ilgus beržinius trimitus. Jais ir užbaigė pirmąją dalį ir pradėjo antrąją dalį.

Orkestras susigrojęs, jautriai palydėjo šokius ir nuotaikingai pats atliko eilę šokių. Vienas pats orkestras pagrojo: subatėlę, dunda klumpės, malūną, stok ant akmenėlio, blezdingėlę, siuntė mane motinėle. Kartais keli užšokdavo ant scenos ir ten sugrodavo (dunda klumpės). Ypač gražiai skambėjo malūnas, kurį palydėjo skrabalų mušimas. Mušė labai greitai ir tiksliai.

Dainų įtarpai

Ansamblis bazuojasi tautiniais šokiais ir orkestru. Daina, atrodo, jiems yra šalutinė. Grupelė mergaičių padainavo Lineilus raunu ne viena, Prisimink.

Pabaigai visi su orkestro palydavo padainavo — Leiskit į tėvynę.

Apie aušrą

Prisimenant Aušros 100 metų sukaktį, be įžangos dar buvo paskaityta Vištelio — Op op kas ten, Nemunėli, Maironio — Miškas ūžia, verkia gaudžia, K. Bradūno — Aušros testamentas.

Ansamblio vadovai

Ansambliui dabar vadovauja šie žmonės — ansamblio vadovė — Silvija Akstinaitė-Štaskevičienė, orkestro vadovas — Rimas Piečaitis, dainos vadovė Milda Bilevičiūtė-Ruffo, šokių vadovės — Ina Lukoševičiūtė ir Kristina Ključūtė.

Pasibaigus programai, scenoje pasirodė Laisvės Žiburio radijo direktorius Romas Kezys, padėjo ansambliui už tokį gražų koncertą. Apdovanoti gėlėmis, o ansamblio vadovė iš savo pusės padovanavo R. Keziui savo išleistą plokštelę.

Scenoje ant raudono skydo buvo pakabinta ansamblio ambliema — įrašyta Gintaras, apačioje kanklės, o šone šiaurės eglutė ir vandens banga.

Visi pasidžiaugė ansamblio viešnage, jo atlikta programa, gražia, švaria ir patrauklia ansamblio jaunyste.

Kai vadovai pasakojo, ansamblio nariai kalba trim kalbom: prancūziškai, angliškai ir lietuviškai. Ta lietuvių kalba jų tikrai graži, švarus tarimas. O tai pasiekia jaunimas, dirbdamas ansamblyje.

Tokių išvykų jiems reikia, nes tai pakelia jų darbingumą, pakelia ir ansamblio lygį.

Publikos į koncertą atsilankė per 400. Tiek žmonių sutraukia tik Laisvės Žiburys, kuris per savo programas nuolat kviečia ir kviečia atsilankyti į jo koncertus. Be to, visada yra padirbtas ir gera programa. Tad sėkmės Laisvės Žiburio radijo programai ir jos vadovui Romui Keziui.

-o-

Po programos prasidėjo vakaronė — šokiai, vaišės. Šokių grojo nuotaikingas Joe Thomas orkestras. Kai šis orkestras išėjosi, scenoje sugrojo ir Romo Kezio sūnų orkestras, sugrojo "roek" muziką. Tada tai pakilo jaunieji šokiai.

Vaišės buvo laisvo stiliaus — kas ką norėjo, tas tą rado bufete ir nusipirko. (P.J.)

NEW BRITAIN, CONN.

Choro koncertas

Šv. Andriejaus lietuvių parapijos choras savo metinį koncertą rengia lapkričio 26, šeštadienį, 7:30 val. vak. parapijos salėje.

Chorui vadovauja Geraldine Ganzer Sintautaitė. Šio koncerto tema: "Viena iš šių dainų" (Just One of Those Songs). Dainuos mišrus choras, o taip pat mergaičių grupė (Julija Ganzer, Virginija Seabury Liudžiūtė, Irena Belanger Leiberytė).

Šokių gros Wee Three orkestras. Bus galima nusipirkti maisto ir gėrimų. Vyks loterija. Įėjimo auka tik 6 dol.

Choras kiekvieną sekmadienį 10:30 val. ryto gieda lietuviš-

JAV LB X-tosios Tarybos sesijos prezidentas. Kalba krašto valdybos pirmininkas dr. A. Butkus. Sėdi iš k. dr. K. Ambrozaitis, B. Jasaitienė, M. Drunga ir K. Sušinskas. Nuotr. V. Bacevičiaus

ELIZABETH, N.J.

"Aušros" šimtmečio minėjimas

Lietuvių tautinės sąmonės ugdymui didelės reikšmės turėjusios "Aušros" 100 m. sukaktuvių minėjimą čia spalio 29 surengė LB N.J. apygardos valdyba su ją sudarančių LB apylinkių tautinių šokių grupių dalyvių. Minėjimas vyko vietos lietuvių šv. Petro ir Pauliaus parapijos salėje. Jį pradėjo apygardos pirmininkas Kazys Janušas, pasveikinęs susirinkusius ir keliais sakiniiais priminęs "Aušros" įtaką lietuvių tautiniam sąmonėjimui.

Amerikos ir Lietuvos himnus, susirinkusiem pritariant, sugiedojo vakaro solistė Marytė Bizinkauskaitė, pianinu palydima pianistės Frances Kovalesky. Invokaciją sukalbėjo apygardos valdybos garbės vicepirmininkas kunigas Juozas Pragulbikas. Susikaupto minutę buvo pagerbti ir Libane nuo teroristų bombos, ir Grenados saloj dėl karinių veiksmų žuvę JAV kariai.

Tolimesnei vakaro programai vadovauti buvo pakviesta buvusi tautinių šokių grupės Liepsna dalyvė ir kurį laiką jos vadovė Debbie Didžbalytė, kuri keliais ryškiais sakiniiais susirinkusius supažindino su minėjimo pralegantu, rašytoju ir redaktorium Paulium Jurkum.

Apie 40 min. trukusiam žody paskaitininkas perbėgo per "Aušros" tikslus, jos reikšmę, sumanytojus, redaktorius ir bendradarbius. Jo mintys liete liejosi ir savo gajumu ir lakumu smigo į klausytojų sąmonę. Susirinkusieji jam karštai padėjo už jo įdėtą triušą rengiantis šiai paskaitai ir taip šiltai mintis perteikusiam auditorijai.

Į sceną buvo pakviesta vakaro solistė Marytė Bizinkauskaitė, kuri savo maloniu, bet stipriu balsu jautriai padainavo eilę kūrinių. Jai akompanavo pianistė Frances Kovalesky. Muzikinį solistės ir pianistės talentą jau įvertino minėjime dalyvavęs muzikas Juozas Stankūnas.

Ky mišų metu, nuo rugsėjo iki birželio mėn. repetuoja kiekvieną penktadienį. Choras peseniškai sėkmingai gastroliavo Nashua, N.H., o taip pat dalyvavo dainų šventėje Chicagoje. Tikimės, kad New Britain ir apylinkių lietuvių šio choro veiklą įvertins ir gausiai dalyvaus metiniame koncerte.

Juozas Balčiūnas

Aštuonios poros Birutės Vaidiūnaitės vadovaujamos tautinių šokių grupės Liepsna šokėjų dideliu grakštumu ir nekasdienišku entuziazmu nedidelėje scenoje pašoko tris šokius.

Tada vėl į sceną grįžo klausytojų labai šiltai sekama solistė Marytė Bizinkauskaitė su pianiste Frances Kovalesky.

Ir vėl Liepsnos šokėjai labai grakščiai pašoko tris tautinius šokius. Šokius akordeonais palydėjo pastovios Liepsnos akordeonistės Rūta Raudytė ir Emilija Skruodytė.

Programai pasibaigus, solistė, pianistė, Liepsnos vadovė ir vakaro programos vadovė buvo apdovanotos gėlių puokštėmis, o minėjimo rengėjų vardu visiem programoms atlikėjams, minėjimą surengti padėjusiem ir į minėjimą atsilankiusiem nuosirdžiai padėjo LB apygardos pirmininkas.

Meningę dalį užbaigus buvo vakarieniam, girksnojama ir tiek tiek šokama, grojant šokių muziką iš juostelių, kurias paruošė ir vakaro metu tvarkė apygardos valdybos narys Arūnas Bitėnas. Tokiu būdu rengėjai galėjo sutaupyti apie 500 dol., bet ne visi minėjimo dalyviai tuo džiaugėsi. Šokių orkestras vis dėlto prašoka rekorduotą muziką, bet rengėjams, nenorint lipti į skolas, kito kelio nebuvo likę.

Gražias vakaro programas su stilizuotu viršeliu, "Aušros" tulinio puslapio ir joje išspausdinto eilėraščio "Lietuvizkoji

Tėv. Ignas Mikalauskas, OFM, paaukojo 200 dol. fondui, kuris rūpinasi išleisti Jurgio Gliaudos romaną apie šv. Kazimierą — Kovo ketvirtą. Tėv. I. Mikalauskas, OFM, yra uolus lietuviškos spaudos bendradarbis, ilgai gyvenęs pranciškonų vienuolyne Brooklyne, dabar vadovauja lietuvių parapijai Londono, Ontarijo, Kanadoje.

kalba" kopijom, pagamino taip pat apygardos valdybos narys Rimantas Bitėnas.

Iš minėjimo gauto pelno apygardos valdyba paskyrė 150 dol. vietinei dr. Vinco Kudirkos šėvietiminei mokyklai ir labai kuklią 20-dol. auką Darbininkui.

K.J.

LB LITERATŪROS PREMIJA

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos, Kultūros tarybai pasiūlius, 1980 įsteigtoji 3,000 dolerių LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS literatūros premija 1983 skiriama už lietuvių išėivijos grožinę kūrybą, išleistą 1982 ir 1983, arba už bet kada parašytus rankraščius. Tebegalioja kitais metais skelbtos taisyklės.

Premija skiriama atsižvelgiant tik į svarstomojo kūrinio meninę vertę. Jei nebūtų gauta premijuotino lygio veikalų, vertinimo komisija pasiūlys Kultūros tarybai tris išėivijos rašytojus, premijuotinus už bendrąjį įrašą į grožinę lietuvių literatūrą. Vienam iš jų Kultūros taryba, susitarusi su vertinimo komisija, skirtų 1983 premiją.

Premijai veikalų atsiuntimo paskutinė data — 1983 gruodžio 31.

Premijai veikalai siunčiami

Kultūros tarybos vicepirmininko adresu: Viktoras Mariūnas, 1994 Beverly Hills Dr., Richmond Hts., Ohio 44143. Tel. (1-216) 481-4534. Apie gautus rankraščius bus pranešta siuntėjams. Už paštuose užklivusias ar dingusias siuntas Kultūros taryba neatsako. Spaudinius siūsti tik paprastai siunta, nereikalaujančia gavėjo parašo.

Rankraščių pakanka atsiųsti po vieną nuorašą, jei po daugiau — palengvintų komisijai darbą. Jie bus grąžinami. Knygų atsiunčiama po penkias. Pageidautina, kad rankraščiai būtų rašyti mašinėle, bet bus priimami ir lengvai išskaitomi ranka rašyti kūriniai.

Pasitarus su Lietuvių Rašytojų Draugija, 1983 metų vertinimo komisiją pakviesti ir sutikti būti nariais: dr. Viktorija Skrupskelytė, dr. Danguolė Tamulionytė, Balys Auginas, Balys Gaidžiūnas ir Viktoras Mariūnas.

Prie siuntos pridedama autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris.

Premiją laimėjusio rankraščio autorius galės tartis su Kultūros taryba dėl jo išleidimo.

Pastaba. 1984 premija bus vėl skiriama už grožinę literatūrą, 1985 — už liuanistinės tematikos mokslo veikalą.

JAV LB Kultūros taryba

— VI teatro festivalis Chicago Jaunimo Centre vyks lapkričio 23-27. Rengia JAV LB Kultūros taryba.

— Lietuvių skautijos 65 metų sukakties minėjimas Toronto Lietuvių Namuose įvyks lapkričio 20. Koncerto programą atliks viešnios iš JAV — solistės E. Blandytė ir O. Jameikienė, akomponuojant muz. J. Govėdū.

— Lietuvių Istorijos Draugija, vadovaujama prof. dr. Jono Račkausko, lapkričio 19 d. 4 val. popiet ruošia "Aušros" II tomo suktuves Jaunimo Centro mažojo salėje. Kalbės knygos redaktorius istorikas Jonas Dainauskas, meninę dalį atliks jaunimas, Al. Rūgytės pastangomis vyks vaišės.

— Dr. Birutė Ciplijauskaitė, ispanų kalbės ir literatūros profesorė iš Wisconsin Universiteto Madisone, skaitys paskaitą "Lietuvių tautinių papročių vertojimas literatūroje" Chicagos aukštesniosios liuanistinės mokyklos ir Pedagoginio liuanistikos instituto studentam lapkričio 19, šeštadienį, 12:20 popiet Jaunimo Centro kavinėje. Ši programa yra dalis projekto "Lietuvių paveldėjimas: jaunimo pažitūra", kurią remia National Endowment for the Humanities ir Balzeko lietuvių kultūros muziejus. Visi kviečiami dalyvauti. Dėl informacijos prašome skambinti į muziejų tel. 847-2441.

— Mažosios Lietuvos Tilžės akto 65 m. sukakties minėjimas rengiamas lapkričio 20 Chicagoje, Šaulių sąjungos namų salėje. Rengia Mažosios Lietuvos lietuvių draugija.

— Lietuvių Dienos rengiamos LB Clevelando apylinkės valdybos, įvyks lapkričio 26-27.

— Mūsų Žingsniai, Clevelando Dievo Motinos lietuvių parapijos savaitinis laikraštukas, spalio pabaigoj minėjo spaudos darbo penketmį. Nuo 1981 rudens iliustruojamas. Per penkerius metus išspausdinti 1892 puslapiai. Tai puiki ir išsami Clevelando ir apylinkių lietuvių gyvenimo kronika.

"The Chicago Catholic" laikraštis lapkričio 4 išspausdintą žinutę, kad motinos Marijos Kaupaitės pirmas medalis Šv. Kazimiero seserų vienuolijos buvo įteiktas Marijai Rudienėi už jos nuopelnus vienuolijai. M. Rudienė yra ne tik Balfo centro valdybos pirmininkė, bet taip pat ilgametė Šv. Kazimiero seserų vienuolijos rėmėjų pirmininkė.

— Vasario 16 gimnazijoje rugsėjo 14 lankėsi Vokietijos valdžios atstovai. Apžiūrėję bendrabučius ir gimnazijos patalpas, jie pažadėjo padėti berniukam bendrabutį statyti ir apgrivusių pilį, kaip kultūrinį ir istorinį paminklą, pataisyti. Mokiniai svečiams padainavo keletą lietuviškų dainų, o tautinių šokių grupė, vadovaujama Živilės Grodbergienės, pašoko porą tautinių šokių. Vietos laikraščiai palankiai aprašė gimnaziją, pailiustruodami nuotraukomis iš svečių apsilankymo ir gimnazijos gyvenimo.

— A. a. Jonas Neverauskas, Australijos lietuvių veikėjas, spalio 23 mirė Adelaidėje. Nulindime liko brolis Vytautas su šeima.

— Nauji Darbininko skaitytojai: J. Grinius, Wethersfield, Conn., M. Petrauskas, Hartford, Conn. Užsakę kitiem: E. Vaitiekūnienė, Jeffersonville, N.Y. — M. Laupinaičiui, Sao Paulo, Brazil, K. Butkus, Jamaica, N. Y. — S. Norikienei, Buenos Aires, Argentina. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmimė metan tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metan.

Maspeho Lietuvos vyčiai organizuotai dalyvavo pamaldose už religijos laisvę St. Agnes katedroje spalio 30. Kairėje vyks. Daly sveikinas su pamaldų dalyviais ir su Lietuvos vyčiais. Klisė paimita iš The Long Island Catholic, kuris leidžiamas Hempstead, N.Y.

KNYGOS ANGLŲ KALBA — BOOKS IN ENGLISH

Lithuanian Cookery, by I. Sinkevičiūtė. One of the largest collections of Lithuanian traditional recipes. \$8.00
 Introduction to Modern Lithuanian, by A. Klimas, Dambriūnas, W. Schmalstieg. Grammar for the Lithuanian language. \$10.00
 English-Lithuanian Dictionary, by V. Baravykas \$8.00
 Lithuanian-English, by Piesarskas, Svesevičius. \$8.00
 Lithuanian Self-Taught, by Variakojytė \$4.00
 Lithuanian for Beginners, by A. Rinkūnas. \$4.00, Teacher's manual \$3.00, Workbook A \$2.50, B \$3.00 and C \$3.00
 Lithuanian record with text \$6.00
 The USSR-German Aggression Against Lithuania, by B. Kaslas. \$15.00
 Lithuania: the Outpost of Freedom, by C.P. Jurgėla. \$15.00
 Pioneer Prince in USA, by S. Maziliauskas, \$10.00
 History of Lithuania, by J. Končius \$4.00
 Vytautas the Great Duke of Lithuania, by J. Končius \$3.00
 The 40 Years of Darkness, by J. Vaišnora. \$2.00
 Lithuanians in America, by Dr. A. Kučas. \$6.00
 Lithuanian Pioneer Priest, by W. Wolkovich \$6.00
 The Baltic Nations, by B. J. Kaslas. \$12.00
 Lithuania Minor, by M. Brakas. \$15.00
 Encyclopedia Lituanica, by S. Sužiedėlis & A. Kučas. 6 vol. \$130.00.
 The Living Testament of Faith & Courage in Siberia. \$5.00
 Samogitia, by Chas. L. Thourot Pichel. \$10.00
 The Lithuanian Short Story 50 Years, by S. Zobarskas. \$13.00
 Maryland Presents Their Best, by S. Zobarskas, \$6.00
 Eternal Dream, by L. Andriekus. \$6.00
 We Will Conquer the World, by L. Dovydenas. \$5.00
 The Sonata of Icarus, by J. Gliuda \$5.00
 The Lithuanian Woman, by B. Novickienė. \$5.00
 Basanavičius: the Patriarch of Lithuania, by A.E. Senn. \$10.00
 Soviet Genocide in Lithuania, by J. Pajaujis. \$11.00
 Lithuania Under Soviet Occupation, by J. Prunskis. \$9.00
 Lithuanian Easter Eggs by A. Tamošaitis, \$25.00
 Lithuanian National Costume, by A. and A. Tamošaitis. \$26.00
 Puzinas, Color Monography, Album. \$25.00
 A Color Odyssey, Album — A. Galdikas \$16.00
 The Way of Nations, Album — J. Juodis. \$8.00
 An Infant Born in Bondage — Meditations on Liberty from the Siberia. \$7.00
 Archbishop George Matulaitis, by Dr. A. Kučas. \$15.00
 My Lithuanian Coloring Book. Vol. 1 and 2, \$2.50 each. Map of Lithuania. \$6.50.
 Amber (Lithuanian Gold), by Patty C. Rice. \$29.00
 Catholics in USSR occupied Lithuania. \$4.00
 These and other Lithuanian-English books, records, auto stickers, Lithuanian and USA Flags, T. Shirts with Lithuanian Emblems and various other souvenirs are available at:

DARBININKAS ADMINISTRATIVE OFFICE
 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prielaimai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisiideda ir užtikrinamas, kad jūsų pinigai nepelno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

MAIN OFFICE
 480 West Broadway
 South Boston
 9 AM to 3:30 PM
 Monday thru Friday
 Saturday 10 AM to 1 PM
 268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
 740 Garrison Blvd.
 9:30 AM to 5:30 PM
 Mon., Tues., Wed. & Fri.
 Thurs. — 9:30 AM to 7:30 PM
 Saturday 9:30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank
 "ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

Šv. Kazimiero medalis, išleistas jubiliejui rengti komiteto, jau gaunamas Darbininko administracijoje. Medalis bronzinis, įdėtas į plastikinę dėžutę. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridedamas dar 1 dol.

DEXTER PARK PHARMACY
 Wm. Anastasi, B. S.
 77-01 JAMAICA AVENUE
 (Cor. 77th Street)
 Woodhaven, N.Y. 11421
 WE DELIVER
 296-4130

LITHUANIAN COOKERY
 (In English, 316 pages, price 8 dol.)
 Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.
 Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.
 Vardas, pavardė
 Numeris, gatvė
 Miestas, valstija, Zip

Daug lietuviškų plokštelių turi Darbininko administracija. Skambink 212 827-1351 ir prašyk, kad plokšteles atsiųstų į namus.

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Gina Čapkas. Solistė Gina Čapkauskienė šioj plokštelių įdainavo: B. Budriūno "Dainos gimimas", J. Stankūno "Mergaitė", G. Gudauskienės "Gintarėlis", A. Stankevičiaus "Vandens malūnėliai", J. Govėdo "Serenada", V. Herbert "Kad matytiau aš vėl Neapolį", W. Mozart "Lopšinė", R. Sieczynski "Viena, mano sapnų miestas", F. von Flotow "Paskutinė rožė", J. Strauss "Pavasario balsai". 12 dol. Persiuntimui pridedamas 1 dol.

"Vytytis". Prieš 10 metų Chicago sukurtas orkestras Vytytis išleido plokštelę. Orkestro vadovas ir dainininkas Liutas Dargis. Dar dainuoja Irena Mažeikaite. Turiny: Kauno valsas, Guantanamo, Dar šiandien, Tau tiktai tau, Vyrai užkim, Svajonių sala, Tave aš pamaciau, O Zuzana, Paskutinis sekmadienis, Saulė. Kaina 12 dol. Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Harmonija. New Yorko Harmonijos kvartetas dainuoja: Oi tu, ieva, ievuže, Pavasaris, Plaukia sau laivelis, Gyvenimą tas turės, Devynbalsė, Stoviu aš parimui. Kur bėga Šešupė, Du broliukai kunigai, Negerki trečios, Poeto svajonė, Mano rūtis, Šlama šilko vėjas. Jau saulelė leidosi, Nemunėlis. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridedamas 1 dol.
 Šios ir kitos lietuviškos muzikos plokštelės, lietuviškos knygos, suvenyrai gaunami Darbininko spaudos kioske: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

BALTINUKAI — T SHIRTS, trijų spalvų, su Lietuvos trispalve ir Vytilmi bei įrašu "Lithuanian and proud of it": vaikam (boy's size) S (6-8), M (10-12), L (14-16), suaugusiems (man's size) S (34-36), M (38-40), L (42-44), XL (46-48). Kaina su persiuntimu tik 7 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

NAUJAUSIA E. JUCIŪTĖS KNYGA
 Igarkos Naujamiestis. Dokumentinis reportažas iš lietuvių tremtinių gyvenimo Sibire. Irišta į kietus viršelius kainuoja tik 10 dol. Taip pat dar gaunama E. Juciūtės trijų laidų susilaukusi knyga Pėdos mirties zonoje. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridedamas 1 dol. Gaunama Darbininko Spaudos kioske, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

NAUJAUSI LEIDINIAI

J. Puzino, Rinktiniai raštai. I ir II tomas. Irišti į kietus viršelius. Už abu tomus 35 dol.
 B. Kviklio, Kauno arkivyskupija. Gausiai iliustruota, irišta. 23 dol.

E. Juciūtė, Igarkos Naujamiestis. Lietuvių tremtinių gyvenimas Sibire. Irišta. 10 dol.

M. Blynas, Lietuvos senovės paminklai. Iliustruota. 10 dol.

J. Karka, Vytauto Didžiojo Universiteto studentų atsargos karininkų korporacija Ramovė 1933 - 1983. Kaina 10 dol.

A. Balašaitienė, Susitikimas pamary. Novelės. Irišta. 8 dol.

Bronys Raila, Raibos agavos. Irišta. 12 dol.

J. Burkus, Gailla minios. Religijiniai mąstymai. 8.00 dol.

B. Ramanauskas, OFM, Aš savo dalį atlikau... Religijinių straipsnių rinkinys. 12 dol.

A. Gailiūšis, Visaip atsitinka. Novelės. 6 dol.

V. Kavaliūnas, Dalia. Romanas, kietais viršeliais, 7 dol.

Pr. Razminas, Kražiai. Didelio formato, irišta. 12 dol.

A. Budreckis, DLK Algirdas. Istorinis veikalas, irištasi. 16 dol.

A. Rukša, Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės. III tomas, irištasi. 19 dol.

M. Karaša, Gyvenimo sukuriuose. Irišta. 12 dol.

E. Juciūtė, Pėdos mirties zonoje. Pergyvenimai Sibire. 10 dol.

Br. Kviklys, Telšių vyskupija. Gausiai iliustruota, irišta. 20 dol.

Br. Kviklys, Vilkaviškio vyskupija. Gausiai iliustruota, irišta. 23 dol.

J. Brazaitis, Raštai. I, II ir III tomai. Irišta. Po 15 dol.

L. Kerulis, Išvežtųjų lietuvių sąrašas. Didelio formato. 20 dol.

G. Galva, Ernestas Galvanauškas, politinė biografija. Kietais viršeliais. 18.00 dol.

G. Tautvytis, Gyvenimas okupuotoj Lietuvoj. 10.00 dol.

S. Ylos, Ateitininkų vadovas. II laida. 8 dol.

II Pasaulio Lietuvių Dienos. 5 dol.

Br. Raila, Kitokios Lietuvos ilgesys. 5 dol.

R. Raid, Wenn die Sowjets kommen. Vokiečių kalba apie sovietų žiaurumus okupacijos metu Pabaltijoj kraštuose. 12 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Šios bei kitos lietuviškos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje. 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

KALĖDINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Puiki dovana 1983 metų Kalėdoms
 Siuntinys Nr. 3 — 1983

3 metrai vilnonės medžiagos elutei su įrašu: "All wool made in England"; 3 metrai geriausio šilkinio aksomo suknelei; 1 svaras geriausių vilnonių Mohair siūlų; 2 metrai crimplene medžiagos suknelei; 1 pora geriausių "Wrangler" denim jeans; 1 pora "levi" velveto jeans; vyriški išeginiai marškiniai arba bliuskutė.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu — \$400.00. Į šį siuntinį dar galima dadėti 7 svarus įvairių prekių: medžiagos galima dadėti 4 metrus ir dirbtinio minko kailio 3 metrus. Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų (kaina su muitu):

Avikailiai, vyriški arba moteriški, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušas, pražus kalnierius, sveria 5 svarus	\$200.00
Avikailiai, tikro kailio viršus ir pamušas, sveria 6 svarus	400.00
Dirbtinio minko kailis paltui, De-Luz, sveria 5 sv., 3 metrai	100.00
Jeans, rumbuoto velveto	42.00
Vyriška arba moteriška megztinis	44.00
Vilnonė arba šilkinė skarelė	12.00
Telescopis lietsargis	12.00
Vyriški arba moteriški pusbačiai	44.00
Puiki medžiaga suknelei	40.00
Šilkinio velveto medžiaga suknelei, 3 metrai	66.00
Aksomo medžiaga kostumui, dvigubo pločio, 3 metrai	80.00
Angliška vilnonė medžiaga elutei, 3 metrai	66.00
Angliška vilnonė medžiaga elutei, 3 metrai	80.00
Angliška vilnonė medžiaga elutei, 3 metrai	100.00

Šie maisto produktai galima siųsti su drabužiais: 1 sv. arbatos — \$8.00, 1 sv. nescafes — 12.00, 2 sv. pupelių kavos — 14.00, 1 sv. šokolado — 7.00, 40 cigarečių — 5.00.

Sudarant siuntinį savo nuožiūra, reikia pridėti persiuntimui \$20.00.

Siunčiame pramogines ir kitokios muzikos plokšteles. Sudarome testamentus, administruojame nuo savybės, tarpininkaujame išsiryšinant Lietuvoje gyvenančioms žmonoms pensijas, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba valiuta.

BALTIC STORES & CO.

Z. JURAS

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BR1 4HB, ENGLAND
 Tel. 01 460 2592

AMBER HARVEST

Fresh fruits and vegetables
 PARDUOTUVĖ

Galima gauti skanios, ruplos, lietuviškos sveikatos duonos iš Bruno's kėpyklos Čičagoj.

Užsakomi vaisių krepšiai visom progom. Iki malonaus pasimatymo!

110-21 Jamaica Ave.
 (kampus 111 St.)
 847-9225

Atidara nuo 8 iki 7 val.
 nuo pirmadienio
 iki šeštadienio

KAILIŲ PASIRINKIMAS!

Custom made fur and sheepskin coats and other leather goods. The lowest prices in neighborhood. Use our lay-away plan.

ALEX SHEEPSKIN AND FUR CO.
 79-03 JAMAICA AVE.
 WOODHAVEN, N.Y. 11421
 TEL. 212 296-1162

FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

LIETUVIŲ KASA LIETUVIAM

86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
 Tel. (212) 441-6799

Skyriai Chicagoje, Ill. ir St. Petersburg, Fla.

— Kiekviena taupoma sąskaita KASOJE apdrausta iki 100,000 dolerių.

KASA už paprastas taupomas sąskaitas moka 9%

Už IRA pensijų indėlius dabar moka 11%

Už didelius ir mažus Certifikatus duoda kiek galima aukščiausius procentus.

Visiems narlams lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas ir mortgičius.

Tiesioginiai priima arba keičia Social Security pensijos čekius.

Duoda Money Orders ir keičia asmeniškų arba algos čekius.

KASOS įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. vak. ir šeštadieniais iki 5 val. vakaro.

Visus kviečiame dėti santaupas į lietuvišką KASĄ.

JUSTINĄ GEČIAUSKĄ PRISIMINUS

Spalio 26 Philadelphijoje mirė teisininkas Justinas Gečiauskas. Palaidotas spalio 29. Liko jo žmona Jadvyga ir sūnus Algimantas Gečys, veiklus visuomenininkas, buvęs JAV LB Krašto valdybos pirmininkas.

Velionis Justinas Gečiauskas buvo gimęs 1895 vasario 9 Piliakalnių kaime, Panoterių valsčiuje, Ukmergės apskrityje. Augo gausioje 8 vaikų šeimoje. Mokėsi Panoteriuose ir Ukmergės progimnazijoje, Petrapilyje ir Kazanėje su elektrotechnikos batalijonu. Baigė inžinerijos karininkų mokyklą ir tame pačiame batalijone ėjo telegrafo ir telefono kursų instruktoriaus pareigas. Prie Kazanės universiteto baigė suaugusių kursų ir įstojo į politichnikos institutą. Ten gyvendamas, sulaukė caro nuvertimo nuo sosto ir vėliau rusų revoliucijos, perversmo ir sovietinės valdžios.

1921 sugrįžo į Lietuvą, įstojo dirbti į Pašto valdybą. Vėl vakarais mokėsi. Baigė suaugusių gimnaziją ir Vytauto Didžiojo Universitete teisių fakultetą 1933. Tuo metu buvo paskirtas Kauno centrinio pašto viršininko padėjėju. Atgavus Vilnių, 1939 paskirtas Vilniaus centrinio pašto viršininku. Ten pertvarkė paštą lietuviškais pagrindais, parodė administratoriaus gabumą ir pasireiškė kaip didelio takto žmogus.

1941 vasario mėn. buvo atleistas iš savo pareigų be teisės gauti kokią darbą pašto žinyboje. Karui su vokiečiais prisidėjus, laikinoji vyriausybė ir

pašto įgaliotinis J. Gečiauską vėl grąžino į savo pareigas, kurios karo metu buvo labai sunkios ir nedėkingos.

Tremties metus praleido Hanau lietuvių stovykloje Vokietijoje. Ten drauge su kitais lietuviams paštininkais suorganizavo stovyklos pašto įstaigą, kur ir pats dirbo. Stovyklos paštas per visą tremties laiką sėkmingai patarnavo visiem lietuviams, atliko didelį organizacinį ir spaudos platinimo darbą. Gautas pelnas buvo planingai ir rūpestingai padalinamas lietuviškom įstaigom ir organizacijom, pvz. Tautos Fondui, Dainavos ansambliui, švietimo reikalams, bažnyčiom (R. katalikų ir evangelikų), sušelpstos sergančių paštininkų šeimos ir t.t. Buvo paskirta ir literatūros 500 DM premija, kurią gavo Marius Katiškis, dabar jau miręs.

Atvykęs į Ameriką su žmona ir sūniumi Algimantu, įsikūrė Philadelphijoje. Pa. Išėjęs į pensiją, daug skaitė ir domėjosi lietuviška veikla.

Lietuvoje buvo apdovanotas D. L. Gedimino ordinu.

Prieš kelerius metus sūnaus Algimanto ir marčios Teresės rūpesčiu buvo paminėta Justino ir Jadvygos Gečiauskų 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktis, o šiandien mielo Justino jau nebėra gyvųjų tarpe. Visi jį pažinusių labai apgailestauja jo išėjimą. Žmonai Jadvygai ir sūnui inž. Algimantui su šeima gili užuojauta.

O.B.

A.A. JUSTINUI GEČIAUSKUI

mirus, jo žmoną Jadvygą ir sūnų Algimantą su šeima jų didelio skausmo dienose nuoširdžiausiai užjaučiamas ir kartu liūdime.

Vytautas ir Scholastika Stelmokai
Pompano Beach, Florida

A.A. ANTONINAI TAMACKAUSKIENEI

mirus, sūnui Česlovui su šeima ir visiems artimiesiems reiškiamė giliai ir nuoširdžiai užuojautą.

Danutė, Stasys, Lygija ir Stasys jr.
Biručiai

Inž. ALBINUI STRAZDŽIUI

ir jo artimiesiems, mirus jo tėveliui, reiškiamė nuoširdžiai užuojautą ir drauge liūdime.

Jonas ir Ona Adomaičiai
Aleksas ir Agnė Beresnevičiai
Andrius ir Ona Ciemeniai
Vytautas ir Birutė Čypai
Vincas ir Jadvyga Reginai
Antanas ir Vlada Sabaliai
Vytautas ir Izabelė Žmuidzinai

PADĖKA

Š. m. spalio 11 d. mirė mūsų brangus vyras, tėvas ir senelis

A.A. VISVALDAS MAČIŪNAS.

Nuoširdžiai dėkojame kun. Jonui Pakalniškiui už maldas, šv. mišias ir palydėjimą į kapines. Muzikui Viktorui Raliui už vargonų muziką ir giedojimą bažnyčioje. Julijui Vebličiui už gražų griežimą smulku mišijų metu. Dikojam laidotuvių dalyviams, atvykusiems su velioniu atsiveikinti, užprašiusiems šv. mišias, pareiškusiems užuojautą žodžiu ir raštu savo ir organizacijų vardu, už atsiųstas gėles ir taip gausiai suaukojusius velionio atminimui Tautos Fondo Laisvės išdui. Dėkojame Marytei Šalinckienei už gražų patarnavimą.

Visiems, visiems nuoširdus ačiū.

Nuliūde:
žmona Baniūtė,
duktė Guoda Bobelienė,
sūnus Jonas su šeimomis

Justinas Gečiauskas

BOSTONO ŽINIOS

So. Bostono Liet. piliečių draugija ruošia Adolfo Gedvilo medžio drožinių parodą lapkričio 19-20, šeštadienį ir sekmadienį, skautų būkle, IV aukšte. Paroda bus atidaryta nuo 12 iki 9 v.v. abi dienas. Šeštadienį 7 v.v. bus kokteiliai. Visi maloniai kviečiami aplankyti šią įdomią parodą.

Lietuvių Tautodailės Instituto Bostono skyrius gruodžio 2 Lietuvos piliečių draugijos II aukšto patalpose rengia lietuvių tautinių drabužių pristatymą. Paskaitą skaitys dail. Antanas Tamšaitis. Bus tautinių drabužių paveikslų paroda, bus demonstruojami tautiniai drabužiai.

LIETUVIŠKAS KRYŽIUS AUGSBURGE

Seniau Augsburgėje gyvenę lietuviai buvo pasistatę lietuvišką kryžių. Jis laikėsi daug metų, bet pagaliau sutrūnėjo ir buvo nugriautas. Spalio vidury aplankiau Augsburgą ir kryžiaus jau neberadau.

Paskambinęs dr. Artūnui Laukaičiui, kuris Augsburgėje veikia gydytojo praktika, sužinojau, kad jau surinkta reikalinga 30,000 DM suma pastatyti naujam kryžiui. Atstatymas bus baigtas 1984 pavasarį ar vasarą.

Pusę reikiamų pinigų suaukojo vietiniai vokiečiai, kuriems Augsburgėje gyvenę lietuviai paliko labai gerą įspūdį. Apie 2000 dol. buvo gauta iš Australijos, apie 7 000 dol. gauta iš Amerikos lietuvių. Augsburguro vyskupas tam reikalui paskyrė 3000 DM.

Dr. A. Laukaitis dabar daro pastangas, kad kryžius būtų Bavarijos valstybės paskelbtas oficialiu paminklu (Denkmal). Jis taip pat rekomenduoja sudaryti fondą kryžiaus išlaikymui, nes nėra žinoma, kada Bavarijos vyriausybė perims jį kaip valstybinį paminklą.

Siūlyčiau visiem lietuviams, ypač buvusiems Augsburguro gyventojams, lankantiems Miunchen-

Kviečiu pensininką apsigyventi pas mane. Esu likęs vienas, o turiu 6 kambarių namą. Yra gražios vietos ir kitam gyventi. Kreiptis: Juozas Vaitkūnas, 48 Revere St., Candon, Mass. 02021.

nę ar jo apylinkes, užvažiuoti į Augsburgą, aplankyti senovišką miestą ir 1984 atstatytą lietuvišką kryžių.

A. Gamziukas, M.D.

Newcastle universitetas Australijoje, pagerbdamas neseniai mirusį dr. Algirdą Ivinskį už jo nuopelnus psichologijos mokslo srityje, nutarė įsteigti jo vardo stipendijų fondą. Velionis dr. Algirdas Ivinskis Newcastle universitete dirbo 18 metų, paskelbė daug mokslinių darbų, liečiančių tyrimus teorinėje ir klinikinėje psichologijoje. Jo vardo stipendijų fondą australų universitete tarp kitų pažadėjo finansiškai paremti Australijos Psichologų Draugija.

Adelaidėje veikia rankdarbių būrelis, vadovaujamas G. Straukienės. Būrelis rugsėjo 11 Lietuvos Namuose surengė kultūrinę popietę ir savo darbų parodą. Buvo suvaidintas V. Baltučio "Linksma posėdis", paruoštas rež. Birutės Jonavičienės.

Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos taryba išrinko naują valdybą, kuri pareigomis pasiskirstė taip: pirm. Artūras Kaminskas, vicepirm. Leopoldas Stankevičius, sekr. kun. Augustinas Steigvilas, išd. Adomas Burba, nariai Juozas Pulickas, Hektoras Katinas, Raulas Stalioraitis, Hektoras Levanačiūnas, Julius Mičiūdas ir Eugenija Burbienė.

Kanklininkė Mirga Bankaitė atliks meninę programą lituanistinės mokyklos tėvų komiteto rengiamame baliuje lapkričio 26.

Lituanistinės mokyklos balius

Jau arti trisdešimt metų kai lituanistinės mokyklos tėvų komitetas kasmet rengia balių tos mokyklos palaikymui. Suvažiauvę nauji ateiviai labai rūpinosi, kad jų vaikai išmokyti lietuvių kalbą, pažintų savo tėvų kraštą, žinotų jo istoriją ir t.t. Visi tėvai buvo naujakuriai, o mokyklos išlaikymui reikėjo lėšų. Tas balius padengdavo nemažai tos mokyklos išlaidų. Ir kas svarbiausia, kad ir tie, kurie neturi vaikų, arba dar lankančių tą mokyklą, atsilankydami į tą balių prisidėdavo prie mokyklos išlaikymo.

Šiandien lituanistinė mokykla yra gal dar labiau reikalinga negu tada. Gi mokyklos išlaikymo išlaidos, visur kainom kylant, yra dar didesnės.

Mokyklos tėvų komitetas kviečia visus lietuvius į šį tradicinį gražų balių. Šiais metais jie džiaugiasi, kad mokykloje mokinių skaičius yra padidėjęs. Tas rodo, kad tėvams rūpi lietuvių balius.

Meninę programą šiame baliuje atliks Mirga Bankaitė — kanklininkė. Kanklės yra lietuvių tautinis muzikos instrumentas. Mirga Bankaitė pradėjo kankliuoti būdama 7 metų Onos Mikulskienės kanklių studijoje. Studiją baigusi, buvo paimta į Čiurlionio ansamblio koncertų turėjo progos pasirodyti, kaip kanklių solistė. Netrukus po to, gavo kvietimus atlikti programas įvairiose vietose viena: Clevelande, Detrote, New Yorke, Baltimorėje, Philadelphijoje, Chicago, Los Angeles, Toronte, Montrealyje, Washingtono D.C., IV PLJ kongrese, Europoje, Bahamosose ir Venezueloje. O kovo mėnesį su Grandinėls tautinių šokių grupe vyksta į Romą.

Kankliuoja jau penkiolika metų. Mirga Bankaitė — ketvirtų metų studentė Clevelando universitete, kur studijuoja lingvistiką. Yra baigusi Šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą ir dviejų metų pedagogikos institutą.

JŪRA STRIMAITIS, ADVOKATĖ — KEHOE, DOYLE, PLAYER, NOVICK & STRIMAITIS — Nine Hamilton Place; Boston, MA. TEL.: 617-338-0070 Lynn, MA., TEL.: 617-599-8188. Mūsų devynių advokatų firma specializuojasi įvairiose srityse.

JŪRA STRIMAITIS, ADVOKATĖ — KEHOE, DOYLE, PLAYER, NOVICK & STRIMAITIS — Nine Hamilton Place; Boston, MA. TEL.: 617-338-0070 Lynn, MA., TEL.: 617-599-8188. Mūsų devynių advokatų firma specializuojasi įvairiose srityse.

BOSTON MASS — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

"Amber Holidays"

Paskutinė šių metų EKSKURSIJA Į LIETUVĄ išvyksta: GRUODŽIO 26 d. — \$1175.00 su NAUJŪJŲ METŲ SUTIKIMU VILNIUJE (Maskva 2, Vilnius 5, Ryga 3, Leningradas 2, Helsinkis 1)

1984 METŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ prasideda BALANDŽIO 18 D. REGISTRUOJAME JAU DABAR. Šiuo reikalu skambinkite: 1-800-722-1300 (Toll Free), iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, p.o. box 116
South Boston, Mass. 02127

Įstaiga vadovauja Aldona ADOMONIENE ir Albina RUDZIUNIE. Norintiem atsikviesti gimines atostogom sutvarkome dokumentus. Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

Clevelande Lietuvių Namų 10-čio proga premijom po 500 dol. buvo apdovanoti J. Žilionis (d.) ir žurnalistas T. Brazaitis (antras iš d.). Premijas įteikė iš k. inž. R. Kudu, kis ir inž. R. Bublys. Nuotr. V. Bacevičiaus

Clevelando šaulių atstovai eina iš Šv. Jono katedros į kard. Mindszenty aikštę, kur buvo pabaltiečių demonstracijos. Nuotr. V. Bacevičiaus

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spauštuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židinyje šį savaitgalį nieko nebus. Kariuomenės atkūrimo šventės minėjimas vyksta Apreiškimo parapijos salėje.

Kariuomenės atkūrimo šventė minima šį sekmadienį, lapkričio 20. Pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje bus 11 val. Pamokslą pasakys Tėv. Leonardas Andriekus, OFM. Tuoj po mišių minėjimas bus tęsiamas Apreiškimo parapijos didžiojoje salėje. Invokaciją sukalbės kun. Antanas Račkauskas, žodį tars Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, kalbą pasakys Liet. Bendruomenės New Yorko apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis. Meninę programą atliks Perkūno choras, diriguojamas Viktoro Ralio.

Kun. Viktoras Dabušis nuo lapkričio 4, širdies smūgio ištiktas, guli Medical Center ligoninėje Largo, Fla., dr. J.S. Vaičiūčio priežiūroje.

K. Židinio A. Maceikos vardo biblioteka bus uždaryta lapkričio 26 — Padėkos dienos savaitgalį. Yra gauta eilė naujų knygų. Visuomenė kviečiama aplankyti biblioteką šeštadieniais nuo 10 iki 12 v.r.

Iškilmingos jaunimo pamaldos, skirtos Kultūros Židinio dešimtmečiui paminėti, bus gruodžio 4, sekmadienį, 12 v. Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Pamaldų metu giedos Toronto Volungės mišrus choras, kuriam vadovauja Dalia Viskontienė.

Aušros Vartų parapijos metinė šventė bus lapkričio 20, šį sekmadienį. Koncelebracinės mišios 2 v. popiet. Mišias aukoja ir pamokslą sako vysk. V. Brizgys. Po mišių — parapijos salėje pietūs. Klebonas kun. V. Palubinskas ir parapijos taryba kviečia visus atsilankyti.

Kultūros Židinio valdyba primuma, kad organizacijos ir asmenys, kurie planuoja naudoti Židinio patalpas, turi pranešti raštu iš anksto ir įmokėti užstatą auką. Telefoniniai arba žodiniai užsakymai negarantuoja Židinio patalpų. Taip pat prašoma iš anksto pranešti pasikeitimams dėl treniruotų, sueigų, repeticijų ir kitokių renginių. Bet kada dienos metu skambinti į Židinio raštinę 846-8386, o kilius neaiškumams, vakarais skambinti priežiūros reikalų pirmininkui Antanui Mičiuliui, 441-1131.

Moterų Vienybė ateinančiais metais mini savo veiklos 50 metų sukaktį. Jų sukaktuvinis banketas bus gegužės 19 Kultūros Židinyje.

Dail. Elena Urbaitytė buvo išvykusi į Torontą, kur turėjo savo parodą. Ji ten aplankė eilę dailininkų, susipažino su jų darbo sąlygomis. Aprašė savo įspūdžius ir atsiuntė Darbininkui. Jos rašinį tuoj spausdinsime. Dailininkei E. Urbaitytei dėkojame už dėmesį ir už mūsų prisiminimą.

Liet. Kat. Akademijos New Yorko židinyje rengia savo susirinkimą, į kurį atsilankyti kviečia narius ir svečius. Susirinkimas įvyks lapkričio 20, sekmadienį, 4 v. popiet. Kultūros Židinio posėdžių menėje. Bus padarytas pranešimas apie XII-ą Lietuvos Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimą, kuris buvo St. Petersburg, Fla. Dr. prof. Vl. Jaskevičius skaitys paskaitą apie žemaičių dievus ir deives. Po susirinkimo — kavutė.

Anna Zinke mirė ligoninėje lapkričio 14 d. 3 v. rytą, ištikta širdies priepuolio. Ona Zinke-Zajankauskaitė buvo gimusi Pajavyje, į Ameriką atvyko būdama 8 metų. Tai buvo 1910-1912 metų. Jos tėvas buvo vienas iš Šv. Jurgio parapijos organizatorių, tos parapijos plačioje veikloje reikišė ir Ona. Ten dėstė vaikams religiją, organizavo, plačiausiai ji veikė su teatro mėgėjais. Yra surežisavusi daug veikalų, pati vaidinusi, deklamavusi, pritraukusi jaunimą vaidinti. Paskutiniu laiku gyveno nuošaliai ir jokioje veikloje nebesireiškė. Amerikoje išmirė jos tėvai, trys broliai, liko tik sesuo Marija, kuri ir pasirūpino laidotuviemis. Palaidota lapkričio 17 iš Šv. Jurgio parapijos bažnyčios.

Marija Kabacevičiūtė-Jašinskienė, iš Totamų kaimo, Gražiškių valsčiaus, dabar gyvenusi Woodhavene, 76 metų, mirė lapkričio 9. Buvo pašarvota M. Shalins šermeninėje. Atsisveikinimas buvo lapkričio 11. Palaidota lapkričio 12 iš V. Atsimainymo parapijos bažnyčios Maspeth Cypress Hills kapinėse. Liko dukterė Ada Bagdonienė, 4 anūka ir 2 proanūka. Lietuvoje liko sesuo Ona ir kiti giminaičiai.

Vytautas Norkus iš Great Necko, N.Y., buvo atsiuntęs iškarpa iš vokiečių spaudos ir vertimą apie sportininką Stepą Garbačiauską, buvo pridėjęs ir nuotrauką, kaip velionis sportininkas atrodė paskutiniams savo metais. Darbininko redakcija jam gražino nuotrauką ir padėkojo už atsiųstą medžiagą, o jis iš savo pusės atsiuntė 10 dol., auką lietuviškai spaudai paremti. Redakcija dėkoja už auką.

N.Y. vyro choro Perkūno metinis pavasario koncertas bus birželio 2 Kultūros Židinyje. Bus paminėta choro 20 metų sukaktis.

VYTO BAKŠIO KONCERTAS

Vyto Bakšio piano koncertas įvyks lapkričio 22 d. 4 v. New Yorko valstybinio universiteto Fine Arts Center, Recital Hall, Stony Brook, N.Y. Norint turėti apie šį koncertą daugiau informacijų, reikia skambinti šiuo numeriu: 516 246-5672.

Vytas Bakšys, kilęs iš Bostono, yra jaunas ir pasižymėjęs pianistas. Jis pradėjo skambinti ankstyvoje vaikystėje. Dabar jau yra pasiekęs aukštą meninį lygį. Šiuo metu studijuoja New Yorko valstybinio universiteto konservatorijoje Stony Brook, N.Y.

Vytautas Bakšys gana dažnai skambina ir lietuvių renginiuose, atlikdamas kompozitorių kūrinius ar akomponuodamas solistam. Jis visus kviečia atsilankyti į jo koncertą.

Kalėdinių kortelių tautiškais bei religiniais motyvais, su lietuviškais įrašais, galima gauti Darbininko administracijoje. 12 kortelių su persiuntimu 5 dol. Užsakyti adresu: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Išnuomojamas mažas kambarys su baldais vyriui ar moteriai Woodhavene, N.Y. Skambinti po 6 v.v. tel. 847-7306.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Duco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.

Kultūros Židinio fondo korporacija po ilgų pastangų gavo iš valdžios "Tax Exempt" statusą. Nuo š.m. lapkričio 3 visos aukos, dovanos ar palikimai turi pilną teisę būti nurašomi nuo federalinių mokesčių. Aukojantieji Kultūros Židiniui, prašomi čekių rašyti šiuo vardu: Lithuanian Cultural Center Inc. 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Kiekviena organizacija ar asmuo nuo dabar gali teisėtai savo auką Židiniui nurašyti nuo mokesčių, kaip "tax deductible charitable donation". Ši teisė yra didelis laimėjimas Kultūros Židiniui 10 metų sukaktuvių proga.

Dailininkė ir skulptorė Elena Kepalaitė dalyvauja dviejose parodose ir vienoje laimėjo premiją. Pirmą parodą rengė American Society of Contemporary Arts. Paroda vyksta nuo lapkričio 7 iki 18 Jacob K. Javits Federal Building, 26 Federal Plaza. Tai jų draugijos 65 metų paroda. Išstatyta 160 paveikslų. K. Kepalaitė šioje parodoje išstatė vieną paveikslą, už kurį jai paskirta Doris Kreindler vardo tapybos premija. Antrą parodą surengė Metropolitan Painters and Sculptors draugija. Tai jų 16 metų paroda. Ji vyksta nuo lapkričio 3 iki lapkričio 15 Avery Fischer salėje, Lincoln Centre. Šioje parodoje ji išstatė vieną piešinį.

PAŠTO ŽENKLŲ

DIDŽIOJI PARODA

Lapkričio 17-20 Madison Square Garden patalpose vyks metinė pašto ženklų mugė. Per daugelį metų New Yorko Lietuvių Filatelistų draugija joje dalyvaudavo. Ir šiemet ši draugija buvo pakviesta dalyvauti. Bus išskabinas iš tolo matomas dailininko E. Krasausko spalvotas vytytis su iškaba "Lithuanian Philatelic Society of New York".

Mugėje dalyvauja daug prekybininkų, vietinių ir iš užsienio: Kanados, Anglijos, Prancūzijos, Vokietijos, Šveicarijos ir kt. Taip pat nemažai paštų iš daugelio vietų, kai kurie iš salynų. Vyksta paroda, aukcionai ir paskaitos.

Lietuviam paskaita paskirta šeštadienio vakarą įdomia tema, kuri jau iš anksto skelbiama: "Lithuania's Liberation Overprints on Soviet Stamps" (Lietuvos išlaisvinimo užspaudai ant Sovietijos ženklų).

ŽIDINIO DEŠIMTMEČIO BALIUS

Lietuvių Kultūros Židinio oficialus atidarymas ir dedikacija įvyko 1974 vasario 10. Tai buvo didelė ir iškilminga šventė, atžymėta su apeigomis, pagerbimais ir koncertu. Visos Židinio patalpos pulsavo iškilmingo momento svarbumu. Bet iš tikrųjų Židinyje atsidarė daug anksčiau — 1973 gruodžio pradžioje. Statyba buvo baigta, viskas buvo įruožta ir nauja, žibanti salė laukė pirmųjų svečių. Tada, gruodžio 1, įvyko Židinio atidarymas visuomenei ir pirmas Židinio balius. Žmonių buvo pilnutėlė salė ir džiaugsmas buvo neišpasakytas.

Nejučiomis prabėgo 10 metų. Daug linksmų balių, koncertų, parodų, paskaitų, minėjimų, švenčių, suvažiavimų, vaidinimų, repeticijų ir treniruotų nutekėjo bėgančio laiko upe. Židinyje išsilaikė ir savo užduotį atliko. Pranciškonai ir visi geros valios dosnūs lietuviai bendromis pastantomis įgyvendino svajonę, kuri tapo realybe ir išgyveno 10 metų. Jeigu visuomenė rūpinis Židiniu ir toliau, gal ši mieloji lietuviška pastogė išsilaikys dar ilgą eilę metų ir tarneus ne tik mum, bet ir ateinančiom mūsų kartom.

Kasmet Židinyje ruošia bent du renginius — rudens vakarą ir pavasario šventę. Šiemet tradicinis rudens vakaras bus ypatingas, nes norime atšvęsti dešimtmečio sukaktuves. Gruodžio 3, šeštadienį, 6 valandą vakare pradėsime rinktis į Židinį, kur atvykstančius svečius pasitikės kokteilių baras. 7 valandą didžiojoje salėje bus trumpa ir reikšminga oficialioji minėjimo programa. Po to scenoje pasirodys šaunus, gyvas, pilnas

Dail. Albina Vence, anksčiau gyvenusi Englewood, N.J., šią vasarą nusipirko namus Kennebunk, Maine, ir ten persikėlė. Apie jos išvykimą jau buvo rašyta Darbininke. Redakcijai pranešdama savo adresą, ji atsiuntė 10 dol. auką spaudai paremti Už auką dėkojame. Jos dabartinis adresas yra toks: 21 Rosewood Circle No. 8, Kennebunk, ME 04043.

Dvi Br. Railos knygos: Raibos Agavos — 12 dol. ir Kitokios Lietuvos ilgesys — 5 dol., abi gražiai įrištos, gaunamos Darbininko administracijos 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY. 11207. Persiuntimui pridėdamas 1 dol.

jaunatvės "Volungės" choras, atvykęs iš Toronto dalyvauti mūsų šventėje. Diriguojant muzikai Dalei Viskontienei ir akomponuojant Pauliui Vytui, choras atliks įspūdingas dainų pynes, kuriomis neseniai žavėjosi Chicago ir kitos lietuvių kolonijos.

Po koncerto svečiai galės sugužėti į apatinę salę, atsigaivinti ir pavakarieniauti, o tuo tarpu viršutinė didžioji salė bus vikriai paruošta šokiui ir baliui. Kas bus iš anksto užsisaikę stalus, tiems vietos bus rezervuotos, bet ir visi kiti bus kviečiami užimti vietas, nes stalų bus paruošta daug, kad sutiltų kiek galima daugiau svečių. Gėrimų ir valgių baras veiks visą laiką apačioje ir viršuje. Šokiui gros New Yorko etniniuose sluoksniuose išgargėjęs "Edelweiss" orkestras su populiarios šokių muzikos programa.

Patariama užsisakyti 10 asmenų stalus ir pasirūpinti vakaro bilietus iš anksto, kreipiantis į reklamoje paminėtus asmenis. Žinoma, prie įėjimo taip pat bus pardavinėjami bilietai ir priimami stalų užsakymai. Todėl patartina atvykti kiek galima anksčiau ir viskuo pasirūpinti, nes vakaro programą bus stengiamasi pradėti 7 valandą punktualiai.

Kviečiami planuoti, ruošti ir dalyvauti Kultūros Židinio dešimtmečio sukaktuvių baliuje.

Kultūros Židinio Valdyba

PADEKA

Nuoširdžiausiai dėkojame ponios M. Balčiūnienei ir S. Klevienei už suteiktą mums pirmą pastogę New Yorko ir už mūsų šeimos išlaikymą bei motinišką globą rugsėjo mėnesį, ypač vaikams, lankant mokyklą.

Taip pat nuoširdžiai dėkojame New Yorko moterų būreliui, kuris, vadovaujant Onai Adams, Reginai Kudžmienei, Adelei Nelson, Marytei Šalinskienei, Eugenijai Vainienei, Loretai Vainienei, Irenai Vakselienei ir Albinai Žumbakienei, taip pat talkinant ateitininkams, skautams ir pavieniams asmenims, mums, Kultūros Židinio prižiūrėtojams, surengė įsikūrimo pobūvį su dovanoms mūsų gyvenimo pradžia Amerikoje.

Stefa Šablevičienė ir sūnūs Arūnas ir Narūnas

LIETUVOS KARIUOMENĖS ATKŪRIMO MINĖJIMAS

įvyks lapkričio 20 d.

Minėjimas prasidės 11 val. koncelebracinėmis mišiomis už žuvusius ir mirusius karius bei partizanus Apreiškimo parapijos bažnyčioje.

Pamokslą pasakys TĖV. LEONARDAS ANDRIEKUS, OFM.

Tuoj po mišių minėjimas bus tęsiamas Apreiškimo parapijos didžiojoje salėje.

MINĖJIMO PROGRAMA:

Atidarymas

Invokacija — KUN. A. RAČKAUSKAS

Lietuvos gen. konsulo A. SIMUČIO žodis

Pagrindinė kalba — LB N.Y. apygardos

pirmininkas A. VAKSELIS

Meninę programą atliks New Yorko vyrų choras PERKŪNAS, vadovaujamas muziko VIKTORO RALIO.

Organizacijos kviečiamos dalyvauti su veivlavomis.

Įeinant į salę aukojama.

Minėjimą rengia ir visus atsilankyti kviečia

RAMOVĖNAI, SAULIAI, BIRUTIETĖS

Baigiantis metam galvojama kur ir kaip sutiksime ateinančius Naujus metus. Šį kartą

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS KVIEČIA

NAUJUS METUS SUTIKTI

jo ruošiamame Naujų metų sutikimo baliuje, Kultūros Židinyje.

Sutinkant Naujus metus su buvusiais ir esamais sportininkais ir jų bičiuliais, tuo pačiu bus atšvęstas ir L.A. Klubo 82 gimtadienis.

Sutikimui jau ruošiamasi. Maistą gamins uolus klubo narys, šioje srityje turįs patyrimą, Vacys Steponis. Per visą vakarą dalyvius linksmai nutels "Jiniai ir trys gintarai". Velks baras su galvais gėrimais. Salės puošimu rūpinasi dabartinis klubo sporto vadovas Algis Jankauskas.

Lietuvių Atletų Klubas maloniai kviečia New Yorko ir apylinkių visuomenę užsisakyti stalus Naujų metų sutikimo baliui pas O. Raubiene 849-9019, A. Marijošienę 516 883-9350, S. Liogį 441-4881.

Suaugusiems — 20 dol., jaunimui 10 dol. Prie stalo sėdi 10 asmenų.

SUKAKTUVĖS

GRUODŽIO 3, ŠEŠTADIENI, KULTŪROS ŽIDINYJE.

PRADŽIA 6:30 VAL. VAK. SU KOKTEILIAIS.

7 VAL. MINĖJIMAS, SVEIKINIMAI IR

TORONTO VOLUNGĖS CHORO

KONCERTAS

PO PROGRAMOS VALGIŲ BEI GĖRIMŲ BUFETAS IR ŠOKIAI, GROJANT POPULIARIAM ORKESTRUI "EDELWEISS"

Įėjimo auka

7 dol. suaugusiems ir

4 dol. moksleiviams.

Bilietus ir stalus

iš anksto prašome

užsisakyti pas:

Marytę Šalinskienę 296-2244

Živilę Jurlienę 441-7831

Genovaitę Ruzglienę 296-8380

ir Reginą Savickaitę-Bork 849-6899

Nuoširdžiai kviečiame New Yorko ir apylinkės lietuvius atsilankyti į Židinio sukaktuvių minėjimą, pasidžiaugti Toronto "Volungės" dainomis ir pasilinksmininti savųjų tarpe.

KULTŪROS ŽIDINIO VADOVYBĖ